

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Welles odpotuje ponoči v Berlin

Ameriški državni podtajnik je izročil Mussoliniju osebno Rooseveltovo poslanico — Simpatične sodbe v Rimu — Danes razgovori med Wellesom ter angleškim, francoskim in nemškim poslanikom

Rim, 27. febr. s. (Havas). Ameriški državni podtajnik Welles bo imel danes razgovore z angleškim poslanikom Mackensonom. Popoldne bo priredil Welles angleškemu in francoskemu poslaniku kosilo v ameriškem poslanstvu. Popoldne pa istotam čaj nemškemu poslaniku. Welles odpotuje v Berlin nočjo pet minut po polnoči.

K večeršnjemu razgovoru med ministrskim predsednikom Mussolinijem in Wellesom pravijo, da je že dopoldne Welles v razgovoru z grofom Ciano informiral italijanskega zunanjega ministra o namenu svoje misije v Evropi in je bil zato ministrski predsednik Mussolini o vsem potrebnem že naprej poučen. Mussolini je nato Wellesu jasno razložil svoje stališče glede glavnih evropskih problemov.

Prvotno so italijanski politični krogi dokaj skeptično gledali na Wellesovo misijo in so izražali mnenje, da je bolj propagandnega pomena za bližajočo se predsedniške volitve v Zedinjenih državah, po večeršnjih razgovorih pa sodijo bolj simpatično o Wellesovi misiji.

Rim, 27. febr. s. (Reuter). Kakor poročajo, je ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles ob priliki

svojega večeršnjega obiska pri ministrskem predsedniku Mussoliniju izročil ducetu osebno poslanico predsednika Roosevelta.

Madžarska pričakovanja

Budimpešta, 27. febr. s. (Havas). Madžarski politični krogi z največjim zanimanjem spremljajo Wellesovo misijo v Evropi. Posvečajo pa posebno pozornost dejstvu, da se bo Welles po svojih obiskih v Berlinu, Parizu in Londonu vrnil zopet v Rim. Smatrajo, da na noben način ne more biti govora o posredovanju med vojvojnimi se državami. Govora Chamberlaina in Hitlerja v soboto sta dovolj razločno izrazila voljo tako zapadnih velesil kakor tudi Nemčije, da hočejo vse tri vojvoje se države prepustiti odločitvi v sedanjem konfliktu orožju.

Vladni madžarski list »Magyarszag« pravi, da ameriško javno mnenje morda več pričakuje od Wellesove misije nego evropsko. Obenem pa poudarja list zopet važnost Italije v sedanjem položaju. Mussolini je gotovo označil Wellesu stališče Italije do zapadnih velesil, do sovjetske Rusije in do Bližnjega vzhoda. Za Italijo

je položaj na Balkanu posebnega pomena in Rim se bo gotovo takoj pojavil na pozornici, čim bi sovjetska Rusija napravila samo korak na Balkanu. Isto tako pa tudi v primeru, če bi to storila katerakoli druga sila. Mussolini je gotovo porabil priliko, da v razgovorih z Wellesom še enkrat poudči položaj, preden Italija direktno poseže v dogodeke na jugovzhodu Evrope, ki je posebne važnosti za italijanski imperij. Obenem pa so bile gotovo v razgovorih med Mussolinijem in Wellesom proučene želje Zedinjenih držav in Italije, da se prepreči nadaljnje razširjenje sedanje vojne.

Vatikansko glasilo o Wellesovi misiji

Rim, 27. febr. AA. (Havas). »Osservatore Romano« piše o bivanju Sumnerja Wellesa v Rimu ter pravi, da je prišla Rooseveltova iniciativa v pravem času in da bo lahko zelo koristila ciljem mednarodne politike Zedinjenih držav. Popolnoma razumljivo je, pravi list, da želi Roosevelt biti obveščen o razmerah v Evropi po Sumnerju Wellesu, ki najbolje pozna

ozračje Bele hiše. Minulo je že 6 mesecev od vojne. Roosevelt je izbral ugoden trenutek, ker vojne operacije prehajajo v tej dobi iz zimskega zastoja v pomlad. Ni treba pri tem pozabiti, da je potovanje Sumnerja Wellesa privatne narave in da zbira Sumner Welles le podatke kot neposreden obveševalec za Roosevelta. Zato ni pooblaščen stavljal kakršnihkoli predlogov in tudi nima nobenega mandata. Navzlic temu pa je njegovo poslanstvo zelo važno ter ima lahko pozitivne posledice za splošni položaj.

S tem v zvezi omenja »Osservatore Romano« misijo polkovnika Houseja, ki je isto tako v imenu predsednika Wilsona zbiral podatke o položaju v Evropi. Posledice te njegove misije so zelo dobro znane. Vatikanski organ smatra, da bo zastavljen Sumner Welles evropskim državljanom, s katerimi se sestane, niz vprašanj, posebno glede obnove Evrope po vojni.

Rim, 27. febr. AA. (Reuter). Rooseveltov zastopnik pri sv. stolici Miron Taylor je imel večerjati poluren razgovor z državnim podtajnikom kardinalom Maglionejem. Sv. oče bo sprejel Taylorja danes. Taylor bo izročil ob tej priliki akreditivna pisma.

Iz notranje politike

O NOTRANJEM POLOŽAJU IN O PREUREDBI DRŽAVE

Je podal pravosodni minister dr. Laza Marković nekaj zanimivih izjav sarajevskim novinarjem. Med drugim je izjavil:

Po sporazumu se čuti neko nerazpoloženje, češ da spravlja sporazum v nevarnost bistvene in velike interese Srbov ozioroma muslimanov. Z druge strani pa se opaža med Hrvatimi nekakšen pokret za osiguranje čisto hrvatskih interesov. Menim, da je treba gledati na vsa številna vprašanja naše notranje politike z višjega stališča in se ne sme pozabiti, da je bilo vse to izvršeno na temelju sedanje ustave. Zato mora priti vse to v odobritev pred narodno skupščino, kjer bodo pooblaščen za stopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev vsa ta vprašanja sporazumno uredili. Jugoslavija je v takem položaju, da govore v njenem imenu Srbi, Hrvati in Slovenci. Glavno je, da je odstranjena stalna opozicija hrvatskega naroda nasproti Beogradu.

Na znotraj se ni vse urejeno, ker prehajamo k drugemu sistemu, na katerem je treba še mnogo delati, da se izkristalizira. Hrvati nimajo nobenega razloga za nerazpoloženje in da ščitijo neke nove hrvatske interese, ko so se uresničile njih bistvene zahteve v ustanovitvi banovine Hrvatske. Tudi Srbi nimajo poudara za skrbi, ker se ne more izvesti nobena državna preureditev, ako je ne sprejme vsa tri naroda. Muslimani pa, ki so tako Srbi kakor Hrvati, naj se veselo sloge Srbov in Hrvatov, naj se boje posledice sporazuma. Novi liberalni volilni zakon omogoča formiranje pravega narodnega parlamenta, ki bo imel sredstva za soglasno rešitev morebitnih vprašanj.

Na vprašanje novinarjev, kako je s preureditvijo države, je minister izjavil: To je vprašanje, ki spada v pristojnost krone in odgovorne vlade. O tem vam ne morem govoriti, kakor tudi ne o času, kdaj se bo rešilo.

ZAKAJ SO SE BORILI SRBI

Beograjske »Srpske Narodne novine« priobčijo članek odveta Grubena, ki pravi med ostalim:

Ko se govori o raznih zahtevah dr. Mačka in kadar gre za njih rešitev, tedaj je treba predvsem računati s stališčem Srbov, v prvi vrsti s stališčem Srbov iz Sumadije. Dr. Maček in onim Srbov iz pretekla, ki so za njim, se mora takoj odprto in odločno reči, da se Srbi iz Sumadije in vsi drugi Srbi, ki so z nami sodelovali, nismo borili zoper Turke in Avstroogroze skozi stoletja zato, da bi po izvojevanju zmagi in uničenju sovražnika ostali v istem položaju in da bi nam ostal na vratu zopet neko tretji, ki bi se nadalje ogrožal našo nacionalno neodvisnost in naš kulturni razvoj. Zato ne smemo za nobeno ceno na svetu zapustiti pozicije, ki smo si jo izvojevali po dolgi in zelo težki borbi. Dr. Maček in vsi okoli njega morajo vedeti, da je kraljevina Srbija ustvarila meje Jugoslavije z vojno in da jih je ustvarila v prvi vrsti zaradi sebe in svojih državljanov.

NAPOVEDI DR. L. MARKOVIĆA O ZEDINJENJU KADIKALOV

Minister pravde dr. L. Marković, ki se mudi v Sarajevu, kjer pregleduje sodne ustanove, je izjavil o akciji za zedinjenje radikalov:

Akcija se je začela, ker ni več nobenih zakonskih ovir za obnovo Narodne radikalne stranke. Tudi političnih ovir ni, odkar je Dragiša Cvetković kot predsednik vlade in predsednik JRZ priznal Aco Stanojevića za šefa ter izrazil željo po zedinjenju vseh radikalov. Ker ni političnih ovir, je odvisno le od drugih radikalnih skupin, ako se hočejo zediniti. Zedinjenje je torej odvisno tako rekoč samo od radikalov in radikalnih pravokov. Ako smo se deset let razdirali, se ne moremo zediniti kar v petnajstih dneh. Popolnoma gotovo pa je, da se bodo radikalni zedinili in da bomo šli na volitve z eno samo radikalno listo.

DEFINITIVNI RAZCEP ZEMLJO-RADNIŠKE STRANKE

Akcija za pomirjenje med desničarsko in levčarsko frakcijo zemljoradniške stranke se ni posrečila. V zadnjem času se je precej govorilo, da je zastopnik leve dr. Dragoljub Jovanović pripravljen za pomirjenje, čeprav se za to službeno vodstvo stranke, ki ga zastopata dr. Gavrilović in dr. Čubrilo, ni moglo odločiti. Za minuto nedelje pa je sklical dr. Jovanović zemljoradniške pravke iz 25 okrožij v Beograd, kjer so sprejeli sklep, da bo zemljoradniška levica v bodoče nastopala samostojno. Kakor je znano, je dr. Jovanović za razpis skupščinskih volitev pred preureditvijo države.

BANSKA OBLAST V ZAGREBU IN SOKOLSTVO

Vsi hrvatski listi demantirajo vest beograjskega »Vremena«, češ da je ban dr. Šubić dal 5000 din podpore Sokolskemu društvu na Trstari ter dostavljajo, da banska oblast v Zagrebu ni dala doslej niti enega dinarja kakemu sokolskemu društvu na njenem področju.

»HRVATSKI JUNAK«

Kakor poročajo zagrebški listi, je ban dr. Iv. Šubić sprejel zastopnika organizacije »Hrvatski Junak« dr. Protalipa, ki mu je poročal v bodočem delovanju »Junaka«. Ban mu je obljubil za njegovo organizacijo podpore v vsakom slučaju.

Angleška letala nad Berlinom

Minulo noč so angleška letala preletela Helgoland in srednjo Nemčijo — Nemška letala prvič nad Parizom

London, 27. febr. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo davi komunikacije, ki pravi, da so angleška letala ponoči izvedla važne izvidniške poletne nad nemškimi mornariškimi oporišči ob Severnem in Baltskem morju. Predvsem v Helgolandskem zalivu in nad Friziskimi otoki.

Druga skupina angleških letal je preletela srednjo Nemčijo ter je bila tudi nad Berlinom.

Vsa angleška letala so se nepoškodovano vrnila.

To je že četrti zaporedni večji izvidniški polet angleških letal nad Nemčijo v teku zadnjih 5 dni. Angleška letala edino v nedeljo niso izvedla poletov.

Pariz, 27. febr. s. (Reuter). Sinoči so se nemška letala prvič v teku vojne pojavila

nad Parizom. Ob 20.30 so opazili dve sovražni letali in dan je bil letalski alarm, ki je trajal tri četrt ure. Žarometi so pričeli iskati letala in protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Streljanje je bilo silšati po vsem Parizu. Končno se je posrečilo sovražna letala pregnati.

Ob 3.30 zjutraj so zopet opazili nad Parizom nemška letala. Zopet je bil dan letalski alarm in protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo.

London, 27. febr. s. (Reuter). Nemška radijska postaja v Bremenju je sinoči za tri ure prekinila oddajo. Iz tega sklepajo, da so bila zopet angleška letala nad severno-zapadno Nemčijo. Uradno poročilo o tem pa še ni bilo izdano.

ne Zeitung« dokazuje, da primer z nemško ladjjo »Altmark« ni edini. Kakor se zdi, Anglija tudi nima namena predložiti angleško-norveški spor v zvezi z napadom na ladjjo »Altmark« mednarodni arbitraži. London želi neposredna pogajanja, ker s tem lahko vrši pritisk na male nevtralne države.

Oslo, 27. febr. s. (Reuter). Norveška vlada uradno zanika poročilo nemškega radija, da so tri angleška letala v nedeljo preletela norveške teritorialne vode pri Jostedalju. V resnici ni bilo v nedeljo nobenega tujelega letala nad Norveško.

Kodanj, 27. febr. s. (Havas). Zadnji vtis, ki ga je mogoče dobiti v tukajšnjih političnih krogih o konferenci skandinavskih zunanjih ministrov v Kodanju, pravi, da

se je konferenca bavila predvsem z vprašanjem pomorske vojne, ki mora gospodarsko uničiti vse skandinavske države, če se nadaljuje na dosednji način.

Sicer izražajo danski listi pesimizem v presoji položaja. »Berlingske Tidende« se bavi z nedeljskim govorom švedskega ministrskega predsednika Hansena in pravi, da je Hansen v govoru indirektno izrazil prepričanje, da bi švedska intervencija v sovjetsko finski vojni pomenila nemško intervencijo proti Švedski. Opozorilo Hansena da bo morda morala Švedska še z orožjem v roki braniti svojo neodvisnost, smatrajo listi za nairesnejšo izjavo kate-rezakoli skandinavskega državnika v teku vojne.

Trgovinski odnošaji med Anglijo in Italijo

Sedanja pogajanja v Londonu naj bi točno določila način medsebojnih kompenzacij

London, 27. febr. s. Med Anglijo in Italijo se še vedno vodijo pogajanja o medsebojnih trgovinskih odnošajih. Tudi prihodu italijanskega londonskega poslanika Bastianija v Rim je v zvezi s temi pogajanjmi.

Med Italijo in Anglijo se je po izbruhu vojne razvil zelo živahen blagovni promet, ki pa je v zadnjem času po izrecnem naročilu angleške vlade nekoliko zastal. Anglija je želela dobiti v zamenjavo od

Italije predvsem ono blago, ki ga mora upoštevati iz prekomorskih držav. Nasprotno pa je Italija skušala razpečati na angleškem trgu predvsem svoje skladiščno blago, ki ga ima Anglija sama v izobilju.

Sedanja pogajanja gredo za tem, da se točno določijo način medsebojnih kompenzacij. Anglija hoče tudi preprečiti, da bi Italija višek svojega uvoza prodajala Nemčiji.

Dosedanje žrtve pomorske vojne

14 francoskih, 141 nevtralnih in 157 angleških trgovinskih ladij

Pariz, 27. febr. s. (Reuter). Po uradnih francoskih podatkih je bilo doslej v pomorski vojni potopljenih 14 francoskih trgovinskih ladij, 141 nevtralnih in 157 angleških. Tonaža vseh potopljenih ladij znaša skupno nekaj nad 1 milijon ton.

London, 27. febr. s. (Reuter). 5000 tonsko dansko trgovinsko ladjjo »Maryland« že dalje časa pogrešajo in se je najbrže potopila.

V Severnem morju se je potopil 2500 tonski švedski parnik »Santos«, 30 članov

posadke pogrešajo. Vzrok potopitve še ni znan.

Nemške vojne ladje so zaplenile 5600 tonski švedski parnik »Buenos Aires«, ki je bil na poti iz Južne Amerike na Švedsko. Ladja je bila odvadena v Bremerhafen.

Oslo, 27. febr. s. (Reuter). 45 mož posadke nemškega trgovinskega parnika »Orizaba«, ki je večerj ob severni norveški obali nasadel na dno, je rešila neka finska tovorna ladjja. »Orizaba« leži v 6 m globoki vodi.

Nizozemsko obrambno posojilo

Haag, 27. febr. s. (Reuter). Nizozemsko notranje posojilo za obrambne svrhe v vrednosti 40 milijonov angleških funtov je bilo že popolnoma vpisano in celo prekoračeno. S tem postane nepotrebno, da bi vlada odredila prisilni vpis posojila, kakor je to svoj čas napovedala.

Bruselj, 27. febr. AA. Doda je bilo vpisanih čez milijardo frankov za »posojilo neodvisnosti«, ki je bilo razpisano 11. februarja. Skoro polovico tega posojila predstavljajo boni z enoletnim rokom.

Razpis posojila tudi v Avstraliji

Sidney, 27. febr. s. (Reuter). Avstralska vlada bo 1. marca razpisala prvo notranje vojno posojilo v višini 18 milijonov funtov.

Nov komet

Budimpešta, 27. febr. AA. (Stefani). Nov komet, ki ga je odkril madžarski astronom Kulín, bo nosil njegovo ime. Ta komet je oddaljen 147 milijonov kilometrov od zemlje. Njegova krošna pot traja pet let.

Protiletalska zaklonišča v Kodanju

Kodanj, 27. febr. s. (Reuter). Danske oblasti so odredile, da se z vso aaglico prične v Kodanju graditev zaklonišč proti letalskim napadom za 90.000 oseb. Predvsem bodo v vseh javnih parkih izkopani jarki, ki bodo služili kot zaklonišča.

»Wiener Zeitung« preneha

Dunaj, 27. febr. s. (Reuter). Kakor poročata rimski radio, preneha s 1. marcem izhajati list »Wiener Zeitung«, ki je bila nad sto let službeno glasilo avstrijske vlade.

Japonski podatki o izgubah na Kitajskem

Tokio, 27. febr. s. (Reuter). Po uradnih podatkih je v januarju padlo na Kitajskem 1790 japonskih vojakov. Japonci trdijo, da so imeli Kitajci v istem času 76.000 smrtnih žrtev in 4000 ujetnikov.

Inserirajte v »Sl. Narod«

Danes zgodovinski trenutek

Pred poročilom prvega lorda angleške admiralitete Winstona Churchilla

London, 27. febr. AA. (Reuter). Prvi lord admiralitete Winston Churchill bo danes o priliki debate o vojnem proračunu poročal o celokupni aktivnosti angleške mornarice od začetka vojne do danes. Ko bo Churchill spregovoril, bo minulo točno 25 let od onega dne, ko je Churchill prvič predložil proračun vojnega ministrstva, to

je bilo leta 1915, drugi dan po bitki pri Falklandskih otokih.

Ta parlamentarni teden bo važen tudi zaradi tega, ker bodo stališi poslanci števila vprašanja glede kontrole tipografske, glede dobav vojnega materiala sovjetski Rusiji, glede zvišanja ameriškega izvoza v evropske države ter glede angleških predlogov o trgovini z nevtralnimi državami.

„Ofenziva zapadnih velesil na severu“

Nemčija „predvideva“ možnost vojaške pomoči Finski čez Skandinavijo — Kaj je z angleškimi letali nad norveškimi lukami? — Resna presoja položaja na Danskem

Stockholm, 27. febr. AA. (DNB). »Afton-Bladet« prinaša članek pod naslovom »Ofenziva zapadnih velesil na severu«. V članku komentira list nedavni govor bivšega angleškega vojnega ministra Hore Belishe, ki je nastopil za aktivno vojaško pomoč Finski.

Ta članek, pravi list, jasno kaže namer angleške vlade. Dasi se v prvi meri nagaša pomoč Finski, da bi se priklili pravi nameni, se v stvari namerava zadati udarec Nemčiji. Članek Hore Belishe se da tolmačiti edino tako, da bi se ta napad izvršil čez Skandinavijo. Možna je tudi druga pot, da bi se napad izvršil čez sovjetsko in finsko ozemlje, t. j. preko Pečenege in Murmanska. »Afton Bladet« se sprašuje, kako more bivši član vlade svetovne velesile pričakovati uspeha od take operacije.

List prihaša do sklepa, da bi taka vojaška akcija pomenila za Anglijo veliko ne-

varnost. Nič manjša nevarnost pa bi pretela od take akcije Skandinaviji in Finski. Edino možna politika za Skandinavijo, pravi list, je ohranitev absolutne nevtralnosti, ki se mora v vseh primerih afirmirati.

Berlin, 27. febr. AA. (DNB). Francoske radioposlušalce so večerj objavile vest, da so v nedeljo letela tri angleška letala nad norveškimi lukami, da bi ugotovila položaj nemške ladije »Altmark«. S tem v zvezi ugotavljajo nemški krogi, da so se angleške grožnje spremenile v dejanja, ki so v nasprotju z mednarodnim pravom. Niti demanti te vesti iz Londona ne more v nobenem primeru zmanjšati resničnosti sporočila francoskega radija.

Berlin, 27. febr. AA. (DNB). Nemški tisk obrača veliko pozornost poletu angleških letal nad norveškimi lukami, da bi našla ladjjo »Altmark« in ugotovila njen položaj. Ti leti pomenijo sistematično kršitev norveške suverenitete. »Deutsche Allgemeine

Nova finska obrambna črta

Finci se pred mestom Viborgom, ki je docela v razvalinah, še nadalje branijo — Sovjeti so našli trdnjavo Kojvisto porušeno — Tudi na severni fronti se razvijajo večji boji

Helsinki, 27. febr. s. (Reuter). S padcem trdnjave Kojvisto so izgubili Finci najmočnejšo svojo postojanko na zapadu Karelijske zemeljske ožine, ki je doslej uspešno preprečevala vsak sovjetski prodor proti Viborgu. Kakor poročajo, je po padcu trdnjave, preden se je preko ledena rešila na kopno, razstrelila vse težke topništvo in utrdbe naprave trdnjave Kojvisto, tako da ni našla sovjetska vojska pri vstopanju ničesar drugega kakor razvaline.

Obramba pred Viborgom je še vedno uspešna. Sovjetske čete, niso po zadnjih poročilih nikjer dalje napredovale proti mestu. Finci držijo pred mestom še nekaj utrdb. Viborg sam pa je že skoro popolnoma v razvalinah. Novodol in elektrarna ne delujeta več. Izvozniki novinarji, ki so bili med državljansko vojno v Španiji, pravijo, da niti tam niso videli nikdar takega razaranja kakor v Viborgu.

Sedaj poročajo, da so se tudi na severu Finske razvili večji boji. Iz običajnih patrinskih prask se je razvila nekako 80 km južno od Peenenge velika bitka. Na obeh straneh sodeluje v bojih letalstvo in trdijo tako sovjeti kakor tudi Finci, da so se sestrelli več letal.

Sovjetsko letalstvo je včeraj bombardiralo zopet več mest v zaledju, predvsem ob južni obali. Po dosedanjih podatkih so bili trije civilisti ubiti, več drugih pa je bilo ranjenih. Finci so sestrellili tri sovjetska letala. Tudi nad Helsinkii so se pojavila sovražna letala. V teku dneva so nad mestom našli 96 sovjetskih letal. Štiri-krat je bil dan letalski alarm, vendar mesto samo ni bilo bombardirano.

Stokholm, 27. febr. s. (Havas). K padcu trdnjave Kojvisto pripominjajo švedski vojaški krogi, da bo ostala trdnjava na častnem mestu zapušena v analizi sovjetske finske vojske. Doslej so težke baterije v Kojvistu uspešno branile finske postojanke pred Viborgom in zadrževale vsako akcijo sovjetskega vojnega brodograditelja. Zaradi strateške važnosti Kojvista so sovjeti vse priznali, da trdnjavo zavzamejo in si s tem olajšajo pohod proti Viborgu. Niti letalski napadi niti napadi po bote niso uspeli, šele ko so se Finci umaknili na Karelijski zemeljski ožini na zapadu Kojvista, so morali Finci izprazniti tudi trdnjavo samo. Če bi bili namreč ostali v Kojvistu, bi imeli težave z vzdrževanjem zvez s celino, zato je bilo treba trdnjavo zrtvovati.

Umik finske vojske preko zamrznjene površine Finskega zaliva je bil zelo dramatičen. Finski vojski so šli na smučeh preko ledu, pri čemer se je led ponovno vdrl. Neki oddelki so ostali nekaj časa izolirani na ledeni plošči. Kakorkoli je izguba trdnjave Kojvisto za Fince težka, pa je vendar treba ugotoviti, da je medtem trdnjava že izgubila svoj strateški pomen, čim so se Finci umaknili na Karelijski zemeljski ožini. Nova druga finska obrambna linija ne rabi več podpore obalnih baterij Kojvista.

Helsinki, 27. febr. AA. (Reuter). V zvezi s evakuacijo trdnjave na otoku Kojvistu se zve, da se Finci pripravljajo tudi na evakuacijo mesta Sakijervija, ki leži na drugi strani viborskega zaliva. Ta odredba še verjetno nanaša na evakuacijo civilnega prebivalstva, ker je mesto pred bombardiranjem v sovjetske strani.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 27. febr. s. (Finska tel. ag.). Vrhovno poveljstvo finske vojske je objavilo včerajšnje naslednje poročilo o vojaških operacijah dne 25. februarja.

Na koncem: Naša vojska je izpraznila otoško utrdbo Kojvisto. Sovjetski napadi na zapadni polovici Karelijske zemeljske ožine so se v teku dneva nadaljevali. Naša pehota in topništvo sta vse napade odbila s težkimi izgubami za sovražnika. Ob reki Kallentafni so trajali boji ves dan, vendar je bil sovražnik na koncu odbit. Uničili smo več tankov. Na vzhodni polovici Karelijske zemeljske ožine je dan potekel mirno, tudi na severovzhodu Ladoga jezera je bilo primeroma mirno. Udeleževala se je edino artilerija. Eno sovražno baterijo smo prisilili k molku. Več manjših sovražnih oddelkov smo uničili.

Pri Kuhmu smo zavzeli neko sovražno postojanko in pri tem uničili eno kornetnjo.

Sovsod drugod živahna in uspešna patrinska aktivnost.

V zraku: Naše letalstvo je izvedlo v teku dneva več uspešnih izvidniških in bombnih poletov za sovražnimi linijami. Udeleževalo se je tudi v obrambnih operacijah in le z uspehom zaključilo več letalskih bojev. Sovražno letalstvo je izvedlo za fronto nekaj posameznih poletov in je bombardiralo Hangö, ne da bi povzročilo posebno škodo. V bojnem področju se je udeleževalo sovražno letalstvo zlasti na severu Finske in na severovzhodu Ladoga jezera. Bombardirana so bila mesta Kuusamo in Kajaani. Napadi so trajali do večera. Po zanesljivih podatkih smo sestrellili pet sovjetskih letal dva nadaljna primera pa še nista potrjena.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 27. febr. AA. (DNB). Poročilo vrhovnega poveljstva leningrajskega vojnega okrožja pravi: Sovjetske čete so na Karelijski ožini 26. februarja nadaljevale z uničevanjem sovražnikovih utrdb. Sovražnik je včeraj poskusil izvršiti protinapad na naše čete, ki pa je bil z velikimi izgubami odbit. V teku dneva samega napada je bilo uničenih pet sovražnih tankov. Med drugim so naše čete dosegle polotok Kojvisto s 26 utrdbami, od katerih je 15 betonskih artilerijskih utrdb. Dalje so naše čete na polotoku dobile štiri municije. 10.000 granat ter čez pet milijonov municije za puške. Na ostalih odeskah ni bilo pomembnejših dogodkov. Sovražno topništvo je bombardiralo sovražne vojne objekte v zračnih bojih in bilo sestreljenih 19 zračnih letal.

Finska naročila v Ameriki

New York, 27. febr. s. (Reuter). Finska vlada je naročila v Zedinjenih državah 50 milijonov municije za lahko strelno orožje v vrednosti 2 milijonov dolarjev.

nesljivo napovedati, kdaj se bo. Ne moremo tudi reči, kdaj bodo odobreni krediti in ne tudi koliko bodo znašali. Edina vesela stran pri stvari je le, da se na pristojnih mestih pečajo z vprašanjem teh cestnih del precej intenzivno. Banovina Hrvatska vsekakor želi čim prej zgraditi del jadranske ceste na svojem področju in je tudi zelo verjetno, da bodo krediti za njo kmalu v resnici odobreni. Toda pri tem se pojavljajo še razne težave. Banovina Hrvatska ima svoje pripravljene za svoj odsek ceste svoje načrte, ki se razlikujejo od glavnega načrta. Če bi ceste gradili po tem načrtu na Hrvatskem, Slovenija pa zopet po svojem, bi najbrž ne došli primerne, vsekakor pa ne enotne, turistične ceste. Potrebno je, da se se prej sporazumejejo glede načrtov, preden se bojo dela sploh lotili.

Zadeva je v študiju in o pripravih v resnici lahko govorimo. Optimizem lahko budi tudi to, da so na pristojnih mestih v resnici spoznali, kako res pomembna je ta cesta. Nikakor pa ne moremo govoriti že o odobrenih kreditih, še manj pa o začetku del.

Zborovanje gasilcev krškega sreza

Krško, 26. februarja. V nedeljo tečen se je vršil v meščanski šoli v Krškem občni zbor gasilске župe za srez Krško. Vsa poročila funkcionarjev stare uprave so bila soglasno odobrena. Razpravljalo se je o delovanju župe v bodočem letu in so bili v tem pogledu stavljeni razni predlogi.

Predložena je bila samo ena kandidatna lista za volitve novega upravnega in nadzornega odbora. Občni zbor, kakor tudi volitve novega upravnega in nadzornega odbora. Občni zbor, kakor tudi volitve same so potekle v najlepšem redu in popolnem soglasju z vsemi delegati čet. Predložena lista je bila sprejeta soglasno in je bil izvoljen naslednji upravni odbor: za starejšino g. Franjo Černe iz Radeč, za podstarejšino g. Šebela Anton iz St. Jerneja, za tajnika g. Komana Leo iz Velikega Podloga, za tajnikovega namestnika g. Longo Avgust iz Velikega Podloga, za blaginjaka g. Zbark Stane iz Krškega, za blaginjakega namestnika g. Stara Franc iz Leskovca, za člane uprave: g. Kurent Maks iz St. Ruperta, Vanik Fr. iz Krškega, Mladik Janko z Rake, Zupan Franc s Prekopa. V nadzorni odbor: za predsednika g. Rep Jožko iz Leskovca, za člane: gg. Bučar Lavoslav iz Kostanjevice, Kladič Cvetko iz Mokronoga, Račič Franc iz Cerkeja, Rebselj Martin iz Ostrog in Grebenc iz Trebeljnega.

Sokolski dom na Viču

Vič, 27. februarja. Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma na Viču je imelo smoti ob 20. redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik br. Viktor Jeločnik. Po pozdravu navzočim bratom je podal kratko poročilo o delovanju društva, kakor so sledila poročila društvenih činiteljev. Tajnik br. Janez Horvat je najprej prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, ki so ga zborovali soglasno odobrili. V svojem tajniškem poročilu je br. tajnik omenil, da bi društvo lanske leto moralo proslaviti 20letnico svojega obstoja, vendar se bo ta proslava izvršila leto, ko bo društvo proslavilo 20letnico prve gledališke predstave, ki je bila pri interni otvoritvi doma 4. decembra 1920. letos v decembru s primerno gledališko predstavo. Odbor društva je imel med letom pet sej, važne zadeve pa so se reševale tudi skupno s sokolskim društvom. Iz poročila blaginjaka br. Karla Podlogarja je bilo razvidno, da znaša društveno premoženje 269.062 din in se je povečalo v lanskem letu za 20.278 din. Soglasno je bil sprejet tudi proračun za leto 1940, ki izkazuje 57.500 din dohodkov in prav toliko

izdatkov. Na predlog člana nadzornega odbora br. Jožeta Mesca je bila br. blaginjaku in odboru soglasno izrečena razrešnica. Pri volitvah novega odbora je bila soglasno izvoljena naslednja uprava: predsednik br. Viktor Jeločnik, podpredsednik br. France Belič, tajnik br. Janez Horvat, blaginjak in gospodar br. Karel Podlogar, odborniki: Janez Gasperin, Ivan Marinič, Viktor Ambrož, Franc Lukman, Rudi Marinič, Pavle Borštnik, Rudko Piller; namestnika odbornikov: br. Jože Zavažnik in prof. Lojze Mertun; člana nadzornega odbora br. Jože Mesec in Bruno Borštnik. Po izvolitvi se je zavrnilo za takšno zaupanje predsednik br. Jeločnik, kakor je poročal starosta br. Pavle Borštnik o prenovitvi sokolskega doma, ki ga boša društvo za zgradbo in sokolsko društvo skušala izvesti v takem letu. V načrtu je napravila prh in kopalnico, zgraditev male dvorane in prenovitev dosedanjih gostilniških prostorov. Odbor društva bo poskrbel, da se bo podalo na taki izdelali, potem pa se bo pristopilo k zbiranju potrebnih sredstev v denarju in materialu, da bomo imeli na Viču sokolski dom, ki bo ustrežal današnjim razmeram. S pozivom na vztrajno delo je zaključil br. predsednik uspešno zborovanje.

Koncert Prelovčevih pesmi v Kranju

Kranj, 26. februarja. V sredo je v Kranju ponovilo pevsko društvo »Ljubljanski zvon« s svojim zborom koncert pesmi svojega dolgoletnega pevovodje, skladatelja Zorka Prelovca. Da so njegove pesmi priljubljene, je dokaz zelo dolga obiskana koncert, kar se pri nas — žal — zelo redko dogodi.

Odkar je prenehal delovati pevski zbor tukašnjega Sokolskega društva, smo navezani le na pevske zore iz Ljubljane in še to v velikih presledkih. Lani nam je prinesel A. P. Z. prelepo pesem slovenskega prebujanja, in letos nam je pokazal »Ljubljanski zvon« pesmi pred letom umrlega Zorka Prelovca.

Videli smo na koncertu APZ kako je znal skladatelj s pesmijo vzpodbujati narod k zavednosti, tako je znal Prelovac razkriti vsa svoja čustva lepote ljubene in narave. In tako kot je zapel Zvon njegove pesmi, mislim da bi jih zoben pevski zbor ne mogel boljše in lepše zapeti. Pozna se, da je bil pevovodja g. Dore Matul njegov dolgoletni učenec in sodelavec, pozna se, da ga je razumel in v njegovih čustvih in hotenjih, kajti drugače bi Lj. zvon ne pel tako, kot je pel v Kranju.

Težko je reči kaj je bolj ugajalo, mešan, ženski ali moški zbor. Prvi in drugi posebno pa moški zbor z »Na moj zbor« in »Dobrodo« je zapustil globok vtis na poslušalce in v zahvalo jim je bil po vsaki pesmi navdušen aplavz.

Zelo lepo in toplo se je uveljavila solistka gđ. Draga Stelnerjeva v Ave Mariji, kot da je skladatelj pisal prav za njo.

G. Tone Petrovič je s svojim lepim in mehkim basom na mah osvojil publiko in je žel obilo priznanja. Zelo občuteno je zapel troje narodnih pesmi. Spremljal ga je na klavirju g. Simoniti fino in diskretno.

Skratka: koncert je bil za nas zopet dohodek, ki nam bo ostal v najlepšem spominu. Dirigenzu Lj. zvon, g. Doretu Matulu se zahvaljujemo, da nam je pripeljal svoj zbor in mu k lepemu uspehu iskreno čestitamo!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri
Torek, 27. februarja: zaprt
Sreda, 28. februarja: Asmodej. Red Sreda
Četrtek, 29. februarja: Praznik cvetočih
česnj. Red B
Petek, 1. marca: zaprt
Sobota, 2. marca: Strahopetec. Premiera.
Premierski abonma

OPERA

Začetek ob 20 uri
Torek, 27. februarja: zaprt
Sreda, 28. februarja: Lok. Plesni večer Ple
in Pina Flakurja. Izven
Četrtek, 29. februarja: Jolanta, balet Hre
stač. Red Četrtek
Petek, 1. marca: ob 10. uri: Nižava. Di
jaška predstava. Globoko znizane cene
od 16 din navzdol

SOKOL

Ljubljanski Sokol sporoča vsemu članstvu tužno vest, da je v nedeljo dne 25. t. m. nenadno preminil njegov dolgoletni zvesti član brat Ivan Vrančič. Polkojnika bo društveno odposlanstvo spremilo na njegovi poslednji poti, ki jo bo nastopil danes ob pol 17. uri iz hiše žalosti, Dolanjska cesta 13, k Sv. Križu. Vabimo članstvo, da se pridruži tej deputaciji. Obloka civilna in sokolski znak. Zbirališče pred hišo žalosti. Blagumu pokojniku ohranimo najlepši spomin, užalostenim svojim pa izrekamo iskreno sožalje. Slava spominu brata Vrančiča!

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS

27. II. 1940
Kranjska gora 810 m: —8, jasno, mirno, 60 cm snega, sren, prisojno srenec, sankališče uporabno.
Podkoren 800 m: —5, jasno, mirno, 50 cm snega, osojno srenč.
Dovje-Mojstrana 650 m: —4, jasno, 52 cm snega, skakalnica uporabna.
Bled 501 m: —2, barometer se dviga, delno oblačno, 42 cm snega, osrenjen.
Radovljica 470 m: —1, delno oblačno, 45 cm snega sren.
Bohinj-Sv. Janez 530 m: —3, delno oblačno, 80 cm snega, osrenjen.
Bohinj-Zlatorog 530 m: —3, jasno, 70 cm snega, osrenjen.
Dom na Komni 1520 m: —4, jasno, 150 cm snega, prisojno srenec.
Dom na Kravcu 1700 m: —4, jasno, 110 cm snega, prisojno srenec.
Koča na Veliki planini 1558 m: —3, jasno, 75 cm snega, prisojno srenec.
Podžava 620 m: —3, 45 cm snega, osrenjen.
Solčava 550 m: —2, delno oblačno, 50 cm snega, osojno srenč.
Bleke 900 m: —2, barometer pada, oblačno, 30 cm snega, osrenjen.
Rateče Planica 870 m: —5, jasno, 60 cm snega, osojno srenč.

Planica-Slatine (Dom Ilirija) 950 m: —5, jasno, 85 cm snega, osrenjen, drsališče uporabno.
Pohorski dom 1030 m in Mariborska koča 1080 m: 0, jasno, mirno, 30 cm snega, prisojno srenč.
Peca 1654 m: —2, delno oblačno, 80 cm snega, prisojno srenec.
Sv. Lovrenc na Pohorju 483 m: —8, jasno, mirno, 28 cm snega, osojno srenč.

Boleznica

KOLENDAR
Danes: Torek, 27. februarja: Gabrijel
DANAS NJE PRIREDITVE
Kino Matica: Sanje o svobodi
Kino Union: Gosli vabijo
Kino Sloga: Andy Hardy milijonar
Redči krš podobor Ljubljana občni zbor ob 18. v Delavski zbornici
DEZURNI LEKARNE
Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Opod sita

Na neki šoli so poskusili vzgajati mladino z razglasi na najodstopnejših krajih in vprav nasprotnimi navodili, kakor so jih učenci navadno slišali. In posledica je bila ba se to obneslo tudi v bolnicah. Ljudje, ki hodijo obiskovat bolnike, naj bi se ravnali po tehle navetih:

Vstopite v bolnišnico sobo čim glasneje. Vaši koraki naj pretresajo vse postelje. Darila, prinesena bolniku, izročite tako, da bodo vsi drugi lahko uživali ob pogledu nanje in tudi slišali, koliko ste plačali zanje in kaj vse ste prinesli.

Bolnika vprašajte temeljito o vsem, zlasti pa, če je pravkar prestopil operacijo. Naštetje sami mnogo primerov enakih bolezni z različnimi izidi in ne pozabite omeniti, če je kdo taki bolezni podlegel.

Kritizirajte kar se da vse zdravnike in stružnice.

Pazljivo si oglejte vse druge bolnike, informirajte se o njihovih boleznih in potem jih glasno pomilujte.

Ce opazite bolnika s posebno težko boleznijo, bolnika, ki neprestano potrebuje zdravniške pomoči, ne odvrnite od njega pogleda.

Posvetite dolžno pozornost pogovoru sosednega bolnika s s ojem ali prijateljem, ki ga je prišel obiskat.

Ce le morete, privedite s seboj čim več otrok, da se po bolnici nasnačejo.

Sami govorite čim glasneje, smejte se na ves glas, premikajte stole naprej in nazaj in splot skrbite, da bodo po vašem odhodu vsi bolniki čutili olajšanje in da bo lahko streljica pri vseh zabeležila višjo temperaturo. Drugače bi bolniki niti ne vedeli, da je čas obiskov že končan.

Večina ljudi, ki hodijo obiskovat bolnike, najbrž ne potrebuje teh navetov, pa med njimi so tudi izjeme in njim so te vrstice namenjene.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 27. februarja. 34letni France Pestnar je po poklicu brusar, poligan, ki se poleti najraje mudi na deželi in v bližnji okolici, pozimi pa išče dela v mestu, seveda kadar je brez. Kadar pa se ga napije in to se zgodi, če ima le nekaj dinarjev v žepu, se oglasi v njem vroča cigarska kri. Tedaj kolovrat po cestah in izživa, da je joj, ne ustrajši se niti straznikov. Pestnar je imel tudi včeraj svoj dan. Že dopoldne je popil po raznih gostilnah in se ga do popoldne pošteno nalezlo. Nato je odšel na ulico in jel zmerjati ljudi vse od prikraj. Pijanec je tako dolgo kričal, da je prikljal stražnika, ki mu je napovedal aretacijo. Seveda pa ni šlo gladijo. Pestnar se je aretaciji uprl in je moral priti na pomoč še več straznikov, preden so ga spravili v policijske zapore. Naslednje pa tudi tam še ni odjental. Kričal in zmerjal je straznike na vse pretege v pisarni, ko pa so ga hoteli poriniti v celico, se je zadel sam sebi močan. Na vso moč je sunil straznika Matijo M. v prsi, da je skoro omahnil in se zagnal tudi v straznika Alojzija P., ko je prihitel tovarisu na pomoč. Tega je stisnil za vrat in ga pričel daviti. Pestnar je šel gumijevke pripravile do tega, da je popustil in da se je sledečji znašel za zaklenjenimi vrati. Miren pa je ostal samo trenutek. Kmalu je jel tresti podobne vrte, da je vse škripalo. Ker je bila nevarnost, da bo res izruval iz itak precej razmajane podobne vrte, so morali strazniki ponovno nad divjaka, ki so ga po težki borbi podrli ter ukenili na rokah in nogah. Nasilni brusar se bo moral zagovarjati na sodišču zaradi napada na straznike in seveda tudi zaradi drugih grehov, ki jih ima na vesti.

Policija je imela včeraj opravka še z drugimi nasilnimi in pijanci. V neko kavarno je pršel že po polnoči bivši krošnjar Matija R. in se gugal od mize do mize, nadlegujoč goste za podporo. Kdor mu ni dal denarja, ga je omerzal. Njegova objestnost je povzročila med gosti razburjenje in so pozvali straznika. Čm pa je Matija zagledal moža postav, je jel slati sukno in se pripravljati na boj. Prišlo bi res do borbe, da nista prišla v kavarno še dva straznika, zunaj je pa čakal zeleni Henrike, s katerim so odpeljali pijanca v zapore. Matija R. je znan delomaznež in hud kvartopirec.

»Zeleni Henrike« je moral včeraj popoldne tudi v šiško, kjer je na Celovski cesti pred gasilskim domom obležal pijan 40-letni bivši rudar France P. Popreje je zmerjal mimočede, ko pa se je utrudil, je legel v sneg na hodniku in zaspal.

V Kapitljski ulici pa je bil včeraj aretiran neki Vekoslav, še mlad fant, ki je nekaj dni oprezoval okrog nekega skladišča, iz katerega je pred dnevi ukradel zaboj s 1000 jajci. Fanta zasljujejo na policiji, ker domnevajo, da ima na vesti še druge grehe.

Z Zidanega mosta

Nov poštni nabiralnik pred hotelom Juvancič. V našem listu smo se že ponovno zavzeli za to, da bi postavila pošta upravo nov pisemski nabiralnik pred hotelom Juvancič, katerega smo vsi že težko pogrešali. Poštna uprava je uvaževala našo upravičeno željo in postavila pred kratkim nov poštni nabiralnik.

Vprašanje carinske unije z Bolgarijo

Bolgarski ministrski predsednik upa, da bo kmalu rešeno

Zanimive izjave dr. Bogdana Filova jugoslovenskim novinarjem

Sofija, 27. febr. e. Včeraj opoldne je predsednik bolgarske vlade in prvotni minister Bogdan Filov sprejel v predsedništvu vlade predstavnike jugoslovenskega tiska. Dr. Filov je odgovarjal na vsa postavljena vprašanja in je ostal v razgovoru z jugoslovenskimi novinarji okrog pol ure.

»Hočem vam izraziti svojo radost, da vas vidim v Sofiji,« je dejal Filov, »in da izrazim svoje zadovoljstvo, da se vam je nudila prilika spoznati se z našo državo, kar je najboljši in edini način, da se bratski in sosednji narodi bolje razumejo in bolj občutijo važnost svojih interesov. Imel sem priliko razgovorjati se z vašim ministrom za trgovino dr. Ivom Androsom in z njim izmenjati misli v smislu naše splošne naloge za ureditev splošnih gospodarskih in političnih vprašanj. On mi je prav posebej poudaril, da je zelo zadovoljen, da je imel priliko za časa svojega bivanja v Sofiji spoznati naše pojmovanje v splošnih odnosih, ki zanimajo vas in nas, oboja bratske naroda. Izmena blaga in gospodarsko sodelovanje med Bolgarijo in Jugoslavijo bo doprinesla, da se vsa in naš narod kar najbolje zbližata ter bo koristila splošnemu delu.

Prepričan sem, da vas zanima politična situacija v Bolgariji. Eden ali drugi izmed vas je pač imel priliko, da je slišal prestolne besede ob priliki svečane otvoritve parlamenta in želim, da vas prepričam, da bo prav tisti pasus, ki se nanaša na vzajemne prijateljske odnose z Jugoslavijo, tudi v bodoče pravice naše vlade. Hočem tudi poudariti, da ostane naša zunanja politika nespremenjena in da so narodni poslanci ob priliki svečane otvoritve sramenja izrazili svojo vdanost kroni. Naši odnosi z Jugoslavijo so prav poseben prisrčni in tudi z ostalimi balkanskimi državami se trudimo ohraniti prijateljske odnose. Te zveze z Jugoslavijo so tudi posebnega pomena za Bolgarijo in Jugoslavijo, prav tako pa tudi za ostale narode na Balkanu.

Na vprašanje ali so gospodarski odnosi na Balkanu posledica zasedanja stalnega sveta Balkanske zveze v Beogradu, je minister Filov odgovoril: »Da, morda je tako, ali ne pozabite da smo si mi prizadevali, da te zveze vzpostavimo mnogo prej in da smo jih tudi vzpostavili, morda ne v tako vidni obliki, kakor se danes pojavljajo.«

Na vprašanje, kaj je s carinsko unijo med Jugoslavijo in Bolgarijo, je minister odgovoril:

»To vprašanje se postavlja, a za sedaj še ni konkretno rešeno. Upam pa, da bo tudi to vprašanje v kratkem rešeno.«

„Jadransko cesto že grade“

Netočna vest zagrebškega „Jugoslovenskega Lloyd“a

Ljubljana, 27. februarja. Kaj je z jadransko cesto? Že več let se vprašujemo, kdaj bodo začeli graditi tako potrebno cesto, ki bi povežala Slovenijo s morjem, kar bi bilo nujno za gospodarstvo Slovenije ter za razvoj turizma v vsej državi. Naša banovina je odrezana od morja, čeprav živimo že nad 20 let v svobodni državi. To je bilo povzročeno, ne bi štetokrat in menda ni pri nas nikogar, ki bi se ne spredel, kako s'no potrebno bi bilo, da bi se lotili čim prej cestnih del na samem terenu in ne le na papirju. Vsi pa tudi vemo, kje je vse skupaj zastalo: kakor navadno pri vprašanju kre-

ditov. Zato smo b'li danes še posebej presenečeni, ko smo čitali v zagrebškem »Jugoslovenskem Lloyd« razen tega, da so odobreni krediti za dogotovitev železnice Črnomelj—Vrbovsko, da hkrati tudi že gradimo avtomobilsko turistično cesto od Ljubljane proti Sušaku, za kar je gradbeni minister odobril potrebne kredite. »Cesta je v delu, a spomniti bodo delo pospešili na več odeskah...«

Komu bi pri tej vesti ne zaigralo srce! Informirali smo se, kako je v resnici s temi cestnimi deli. Žal smo zopet s razočaranje bogatejši, kajti delo se seveda še ni začelo in nam še ni nihče ne more za-

DNEVNE VESTI

— Sreski načelnik g. Mirko Brezgar 50letnik. Včeraj je sreski načelnik v Kočevju g. Mirko Brezgar dopolnil 50. leto. Na odgovornem mestu se je v polnem razmahu svojih moških sil srečal z Abrahama. Se od l. 1935. je sreski načelnik v Kočevju. Na tem izpostavljenem mestu si je pridobil ugled in spoštovanje, ki je za opravljanje visoke službe v takem sresu potrebno. Njegove sposobnosti in njegovo odličnost cenijo prav vsi prebivalci kočevskega okraja. Mnoge delikatne upravne poseje je jubilar na tem važnem mestu že opravil s popolnim uspehom. G. Mirko Brezgar je iz znane zavedne rodbine Brezgarjev iz Dobrobo. Maturoiral je v Gorici, pravne študije pa je dokončal v Gradcu. Med vojno je služboval v najtežjih časih v Gorici, kjer je našel tudi svojo življenjsko družico iz ugledne družine Fajtov. Mnogi so mu hvaležni za pomoč, ki jim jo je nudil med vojno, ko je bilo treba zaščititi Slovence. Po prevratu je služboval v Ljubljani in nato kot sreski načelnik v Brežicah, od koder je prišel pred petimi leti v Kočevje. Z željo, da bi še mnogo let deloval v korist naroda in države na odgovornem mestu, čestitamo g. sreskemu načelniku!

— Ustanovitev invalidskega odseka pri hanski upravi v Ljubljani. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok o ustanovitvi posebnega invalidskega odseka pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje banske uprave dravske banovine. Ban je odredil, da začne invalidski odsek posloovati s 1. marcem. V področje tega odseka spadajo posli, ki jih naštevajo 53 uredb o vojnih invalidih in vsi drugi posli, nanašajoči se na vojne invalide in druge vojne žrtve. Vsi ti posli preidejo s 1. marcem iz odseka za socialno politiko v pristojnost novoustanovljenega odseka.

— Španska gospodarska delegacija prispe v Beograd. Naši gospodarski krogi se zelo zanimajo za obnovitev gospodarskih stikov s Španijo, ki nam dolguje v klirin-gu okrog 20 milijonov din. Mnogi upniki pa svojih terjatev niso prijavili v klirin-gu. Vse naše terjatve v Španiji znašajo okrog 50 milijonov. Da se uredi to in še druga važna gospodarska vprašanja prispe v Beograd španska gospodarska delegacija, ki bo tudi nakupila nekaj naših proizvodov. Španija se zlasti zanima za celulozo, jaja in predivo.

— Izvoz živine in mesnih izdelkov pod kontrolo. Ravnatelj državnega zavoda za zunanjo trgovino dr. Hristić je včeraj novinarjem izjavil, da je povpraševanje po kmetijskih pridelkih ter živini in mesu zaradi vojne od dne do dne večje. Ker pa ne smemo zanemarjati domačih potreb, je potrebna točna kontrola kaj in kam izvažamo, pa tudi koda izvažajo. Zato je trgovinski minister odredil, da pride pod kontrolo zavoda za zunanjo trgovino vsi izvozi živine in mesnih izdelkov.

— Iz Legije koroskih borcev. V nedeljo 25. t. m. se je vršil občni zbor krajevne postojanke Legije koroskih borcev v Kočevju. Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število naših članov, bodisi osebno ali ap po svojih pooblaščenih. Po pozdravnih besedah tov. predsednika Breganta so sledila poročila posameznih funkcionarjev uprave ter nadzorstva, kar je bilo vse soglasno sprejeto. Občni zbor je pozdravil tudi delegat glavnega odbora iz Ljubljane, ki je podrobno orisal sedanji položaj naše organizacije ter pozival člane na skupno delo za doseganje naših ciljev. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik Udruga invalidov iz Kočevja g. Benčina, ki je v imenu Udruga invalidov naš občni zbor ter naglasil potrebo po čim tesnejšem skupnem delu za doseganje pravic bivših koroskih borcev. Pri vseh vprašanjih je bil izvoljen stari odbor, ki se je sedaj ob šestih urah zasedal in izkazal kot zelo agilni. Pri slučajnostih je članstvo dalo odobro razne nasvete ter predloge, ki jih bo odbor razmotril ter po možnosti izvršil. Tovariš predsednik je po končanem dnevnem redu ob 12. uri zaključil lepo uspešni občni zbor s ponovnim pozivom, naj vsi bivši borci sodelujejo z odborom, ker le tedaj bo mogoče doseči to, kar smo zaslužili že pred 22 leti.

— Naši nezaposleni delavci bi radi dobili delo v Nemčiji. Številni naši delavci so se zadnje čase obračali na nemški generalni konzulat v Zagrebu, predvsem kmetijski delavci. Nekateri so prihajali na konzulat osebno, drugi so pa prosili pisмено za nemški vizum. Upali so, da bo zdaj lahko dobili v Nemčiji delo, ker je tam baže občutno pomanjkanje delovnih moči. Zidajo na nemški konzulat sporoča, da ni pristojevo za posredovanje v tem pogledu ter ne more nobenemu delavcu priskrbeti vizuma in ne izdati vizuma. Zato je brez pomena obračati se nanj.

— Uredba o vodstvu radijskih postaj. V poštenu ministru pripravlja poseben zakon o ureditvi radiofonije v naši državi. Še preden pa dobimo ta zakon, bo izdana začasna uredba o vodstvu radijskih postaj. Uredba izide v kratkem. Radijske postaje naj bi vodil v bodoče poseben odbor, ki bi ga imenovalo pošto ministristvo.

— Železniške tarife ne bodo povišane. Poročali smo, da namerava prometno ministristvo povišati železniške tarife. Komercialni oddelek direktorja državnih železnic pa pravi, da o tem nič ne ve.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo precej oblačno, stalno in zmerno hladno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku in Kumboru 15, v Splitu 14, na Rabu 11, na Visu 9, v Ljubljani in Sarajevu 8, v Zagrebu 6, v Beogradu 3, v Mariboru 2,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,4, temperatura je znašala 0,4, na aerodromu -3,3 stop. C.

— Izredna ribiška sreča. Karloški športnik in ribič Friderik Karafat je imel v nedeljo izredno srečo. V podlugu uri je ujel v Kolpi v bližini Metlike sedem velikih sulcev. Največji je bil dolg 112 cm in je tehtal 15 kg. Vse ribe je ujel na trnek.

— Smrtina nesreča. V nedeljo jutraj se je pripetila pri železniški postaji v Splitu smrtna nesreča. Zavirač Marko Burazin je hodil med dvema tiroma. Ta čas je manevrirala lokomotiva in Burazin je prišel pod kolesa, ki so ga razmešarila.

— Ti očeta do praga... V Jamnici Veliki, vasi blizu Piskarovine, se je odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. Mato Orčić-Vuk je bil nasilen pianec. Kadar je prišel pijan domov, je vso družino pretepel. V soboto se je spravil na svojo 18letno sestro Imbro. Pahnal ga je v sneg in mu hotel zasadih nož v prsi. Sin se mu je pa itrgnil in zbežal. Oče se je pognal za njim. Na dvorišu je sin pograbil ročico in udaril očeta po glavi, da se je mrtev zgrudil. Sin

je takoj odšel na orožniško postajo in povedal, kaj je storil. Zanimivo je, da je Mato v mladosti ubil svojega očeta.

— Enega ustrelili, drugega ranili. V ne deljo zvečer je tramvajski sprevodnik Josip Lončar v Zagrebu ustrelil kmeta Josipa Fociča, njegovega brata Ivana pa ranil. Do prepira in spopada je prišlo v vasi Berek blizu Zagreba. Med Lončarjem in bratom Focičem so bili nepopravni stari računi. V nedeljo je planil Lončar v krčmo v vasi Berek, kjer sta sedela brata Fociči. Takoj je prišlo do spopada in že je počilo sedem strelcev. Po zločinu je odšel Lončar na policijo in povedal, kaj je storil.

— Nesreče. Ko se je vračal delavec France Pravhar sredi domov z dela v predmestju v škofiji Luki, je na cesti nenadoma pridrvel za njim tovorni avtomobil. Pravhar, ki se je peljal na kolesu, se avtomobilu ni mogel pravočasno ogniti in ga je ta podrl. Pravharja so kasneje hudo poškodovane na glavi in po životu prepeljali v ljubljansko bolnico. — V Kamniku je podrl neznan kolesar 27letnega usnjarskega pomočnika Janka Homovca. Homovca ima zlomljeno desno nogo. — V bolnico so prepeljali včeraj tudi tri ponesrečene smučarje, in sicer 14letnega Zvonka Rožnika iz Vevč, 15letnega posestnika svinja Jakoba Arha iz Čestnice in 20letnega slaščičarskega pomočnika Rada Vrabca iz Ljubljane. Vsi trije imajo zlomljene leve noge.

— Stara patrona mu je eksplodirala v roki. Posestnikov sin Ciril Regali iz Male Kostrevice pri Litiji je včeraj doma našel staro patrono, ki jo je hotel odpreti. Patrono je vtaknil med dva kamna in jel s tretjim kamnom tolči po njej. Nastala je pa eksplozija in je patrona fantu hudo razmesarila desno roko.

Iz Ljubljane

— Iz Hrvatske književni večer v Ljubljani. V času, ko se pri nas mnogo govori o sodelovanju s tujnimi kulturami, je povabilo Društvo slovenskih književnikov hrvatske književnike, da pridejo v Ljubljano književni večer, ki bo naš in ki bo pokazal del našega kulturnega sodelovanja in prizadevanja. V petek 8. marca zvečer bo nastopila v dramskem gledališču vrsta mladih hrvatskih pesnikov in pisateljev pred našim občinstvom. Vabilo v Ljubljano so se radi odzvali, saj so si v svesti pomena take prireditve. Vodi jih predsednik Društva hrvatskih književnikov, glavni urednik »Hrvatskega dnevnika« v Zagrebu g. dr. Ilija Jakovljević, ki bo uvo-domo označil njihovo književno delo. Prireditve bo nova afirmacija vezi, ki so vse več kot kulturna sodelovanja, kakršne prinašajo današnji časi in razmere; zato je zanimanje za večer sodobne hrvatske književnosti zelo veliko. V pogledih medsebojnih stikov bo v doglednem času sličen večer slovenske književnosti v Zagrebu.

Ne pozabite, da je danes v torek
kavarna »Stritar«
vso noč odprta!
Vsak večer koncert damske kapele!

— Iz Akademsko starešinsko društvo »Jadrane« v Ljubljani vabi vse svoje člane k udeležbi pri pogrebu dragega pokojnega predsednika društva g. Ivana Vrančiča, ki bo danes 27. t. m. ob 16.30 izpred hiše žalosti na Dolenjski cesti št. 13. — Odbor.

— Iz Ker je odredila oblast izpraznitev podstresilj in ima marsikdo tam spravljeno staro pohištvo, slike, les, dele optave in drugo, se obrača uprava Narodnega gledališča v Ljubljani na lastnike takih predmetov s prošnjo, naj jih ponudijo gledališču ter z dopisnic ali telefonično obvestijo upravo kdaj, kje in pri kom si jih njen zastopnik lahko ogleda.

— Iz Premiera zabavne veselolige s petjem in godbo »Pekovska« bo v šentjakobskem gledališču v soboto 2. marca ob 20.15. Prihodnji teden pa se bo uprizorila spet izvrstna Nušičeva veseloliga »Uježe«. Ker sta bili tudi poslednji predstavi popolnoma razprodani in spet mnogo ljudi ni dobilo vstopnic, se je uprava odločila, da se dve predstavi te zabavne igre.

— Iz Najlepši umetniški užitek nam bo nudil ljubljanski kvartet na svojem koncertu v petek dne 1. marca v veliki Filharmonični dvorani. Kvartetovci: Pfeifer, Stanič, Sušteršič in Müller so izvrstno, umetniško komorno združenje z bogatim, izvrstno naštrnjanim koncertnim programom. V petek nam bodo igrali delo, ki so jih napisali Mozart, Zikla in Debussy. Vse prijatelje komorne glasbe vabimo na ta koncert; predprijave vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz Pianist prof. Ivan Noč spada med najvidnejše klavirske virtuozne naše mladše generacije, ki se je posebno proslavil na koncertnih turnejah v tujini. Kritike največjih glasbenih centrov so navdušene od njegove izrazite, v tehničnem pogledu do potankosti izdelane in moške igre, ki ga predstavlja kot interpretata velikih, obsežnih in s težkimi natrpanih skladb. Njegov letošnji prvi javni nastop v Ljubljani bo na jubilejnem koncertu Orkestralnega društva Glasbene Matice v ponedeljek, dne 4. marca v veliki dvorani hotela »Uniona« kjer bo izvajal 11. klavirski koncert (v c-molu) slavnega ruskega pianista in skladatelja Sergeja Rahmaninova. To delo vsebuje poleg mnogih izredno melodičnih lirskih mest tudi takšna, ki zahtevajo dokončno dovršeno klavirsko tehniko in nudijo pianistu nebroj možnosti, da se izkaže kot virtuoz in interpret. Na nastop pianista prof. Noča na tem koncertu se prav posebno opozarjamo. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— Iz Prijetna družabna prireditve se vam obeta. Dne 2. marca priredi agilno Sokolsko društvo Ljubljana v Kazini plesni večer »Ples za vse«, kamor vabi še sedaj vse vesele prijatelje. Ker gre prebitek za dograditev sokolskega doma v Trnovem, se bodo prireditve vsestransko potrudili, da bo večer čim prijetnejši.

— Rdeči križ. Po odobro v Ljubljani, bo imel danes ob 18. občni zbor v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Članstvo RK in samarijanci (ke) vjudno vabljeno!

— Pri Sadržarski in vrtnarski združenju v Ljubljani meče bo jutri ob 19. v kamniški dvorani na I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici (realni) odredal g. univerzitetni asistent Tomazič Gabrijel o »Sre-menljivih in dednih lastnostih rastlin ter njihovemu pomenu pri gojenju in izbiranju kulturnih rastlin.« Člani in gostje vabljeno. Vstop prost.

— Iz Galije smo zamenjavali, klobuke in šale izgubljali snodi po koncertu. Saj su garderobarji prav dobri. Garderoba v Unionu pa je sama zase velika opasnost. In le slučaj je, da se do sedaj še ni pripetila nesreča. Ljudje so navajili iz dvorane v »vo« in demso garderobo nenkrat ter s gnetili, dušili, vrteli, preivali tja in sem gor in dol kakor jesensko letje, ki ga raznaša veter. Bilo nam je rečeno skrajno mučno, pa tudi kar komično, ko so se igrali z našimi telesi. Tu bi bile potrebne vse, dva odlična reditelja — dva močna policijska stražnika. Ljudje bi ne smeli v svoji nestrpnosti vsi obenem iz dvorane, marveč polagoma, morda le po nekaj vrst, ki bi jih odpravili v garderobo mirno drugo za drugo. Saj je vendar mogoče vsaj par minut v dvorani počakati in pokramljati o užitem koncertu. Katastrofalna gneča se zmore onemogočiti. Zdjaj popolnoma nena-javaj galije in drugo. Ampak le kje jih dobimo? Eden za vse.

— Iz Glasbene šole »Sloga«. V sredo 28. t. m. ob 18. bo v glasbeni dvorani glas-bene šole »Sloga« interni nastop gojencev 1. in 2. razreda. Nastopijo gojenci solo petja in z njih glasbi.

— Iz Odkritje posebnega pralnega sred-stva za volno in »vilo«. Brezplačno poskus-no pranje s senzacionalnim novim sred-stvom CISTINIT se vrši vsak popoldne v trgovini Lavrič, Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union). Prinesite s seboj vol-ne ali svilene stvari. 94—n

— V »Pomni blagopokojnega vladnega svetnika Emilijana Lileka. Klub koroskih Slovencev v Ljubljani obvešča vse svoje člane in prijatelje, da bo maša zadušni-ca (črna peta maša-omnica) za blagopokojnega klubovca dobrotnika in častnega člana g. vladnega svetnika Emilijana Lileka jutri v aredu, ob 7. uri pri glavnem oltarju frančiškanske cerkve v Ljubljani Klubova žalna seja bo v soboto, 2. mar-ca 1940. Za sejo bodo razposlana 4e po-sebna vabila.

— Iz Tatvine. Iz Lasanove gostilne na Vodnikovih cesti je bila oni dan ukradena 350 din vredna kitara z vrečo vred. Kitara, last Ivana Cankarja iz šiške, ima na spod-njem delu monogram IC, na notranji steni pa je nalepljena slika neke filmaške igralke — Iz veže v Cigaletovi ulici pa sta bila ukradena dva bakrena podstavka za svet-lice, vredna 180 din. Podstavka sta bila last Ovdetniške komore.

— Iz Ukradenko kolo. Iz pasaže v Franči-skanski ulici je tat odpeljal 1400 din vred-no kolo znamke »Kromos«, last Maksa Rovška. Ukradenko kolo je črno pleskano in ima tov. št. 51.017, 556.

Zdravstvene razmere delavstva

Ljubljana, 27. februarja
Poročilo OUZD o zavarovanju in zavarovanih lani je zanimivo tudi v poglavju o zdravstvenih razmerah zavarovanega delavstva.

Vzporedno z naraščanjem števila zavarovancev narašča tudi število bolnikov. Lani, ko je bilo povprečno zavarovanih 99.995 delavcev, je bilo med zavarovanih 2900 bolnikov. Med bolnike pa so prišle tudi porodnice. Da število bolnikov 2900 ni majhno sprevidimo po tem, da toliko štejejo v vojni trije bataljoni vojakov in da mnoga manjša mesta nimajo več prebivalcev. To-liko bolnikov je povprečno uživalo bolniško in sanatorijsko zdravljenje vse leto. Toda med temi bolniki niso všteti še stevilni, ki so uživali ambulantno zdravljenje. Mnogo bolnikov je bilo tudi med dru-žinskih članov.

Lani je bilo 212 bolnikov več kakor pred-lanskim. Po teh številkah samih pa ne moremo presoditi ali število bolnikov narašča ali ne. Šele razmerje med številom bol-nikov in zavarovancev — odstotkih nam pokaže nekako jasnejšo sliko o zdravstvenih razmerah delavstva. Vendar je treba upoštevati tudi pri tem, da je število bolnikov v bolniški in sanatorijski oskrbi odvisno tudi od nekaterih drugih činiteljev, ne le od zdravstvenih razmer delavstva, nimmgo zavisi že od zdravniških pregledov.

V odstotkih izraženo je bilo lani več bolnikov tudi relativno in ne le absolutno. Lani je značal odstotek bolnikov 0,18 za-varovancev, predlanskim pa samo 0,08. Najvišji odstotek bolnikov je bil l. 1929 samo 0,06, ravniši pa l. 1924, celo 0,36. Značilno je, da je odstotek bolnikov vse-le višji med gospodarskimi krizami, kar so nekateri hoteli razlagati s tem, če ored leti, da tedaj izkušajo izrabljati zavarova-nje nezaposleni. Ko je bil l. 1924 najvišji odstotek bolnikov, je nastopila prva go-spodarska kriza po svetovni vojni. Visek konjunktura je bil l. 1929 in tedaj je bil tudi najnižji odstotek bolnikov, čim je pa nastopila l. 1930 druga gospodarska kriza, je značal odstotek bolnikov že 0,19. Od le-ta 1936 se je odstotek bolnikov postopno zmanjševal. Ne smemo pa tudi prezreti, da je odstotek bolnikov manjši v letih ko je zavarovana meza višja.

Iz Celja

— c Podzvezno prvenstvo v alpski Kombi-naciji. V nedeljo je bilo pri celjski koči nad Celjem tekmovalje v alpski kombi-naciji za prvenstvo Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza. Dolžina proge za smuk je znašala 2 km, višinska razlika 300 m, dolžina proge za slalom pa 500 m, višinska razlika 125 m. Startalo je 25 tek-movalcev iz Celja in Maribora. Rezultati so naslednji: 1. Jaka Breznik (SPD Celje) 194,5 (podsavezni prvaki); Miroslav Dvoršak (SPD Celje) 191,6; 3. Franc Krajnc (SPD Celje) 188,4; 4. Miroslav Skoberne (Smučarski klub Celje) 184; 5. Božo Gajšek (SPD Maribor) 182,4; 6. Franc Čop (SPD Celje) 169,9; 7. Danimir Uršič (SPD Celje) 169,9; 8. Ernest Plešnik (Zeleznikar Maribor) 144,1.

— c Poskus samomora v zaporu. V so-boto popoldne so pripeljali po odgonu v Celje 31letnega živilskega trgovca Johana Rotschäda iz Nemčije. V Celju so ga od-dali začasno v policijski zapor, s popol-danskim vlakom pa so ga nameravali od-preniti dalje proti severni meji. Okrog 14.30 pa si je Rotschäda v policijskem zaporu prerezal žile na levi roki. Prepe-ljali so ga takoj v bolnico, kjer mu je hitra zdravniška pomoč rešila življenje.

— c Napadli in nesrečo. V nedeljo so bra-čje župančič, sinovi posestnika s Penkive, zasledili 21letnega posestnika svinja Mar-tina Zaberla iz Vodenovega pri Šmarju, ko je vasa val. Napadli so Zaberla s koli in ga močno poškodovali po glavi, rokah in nogah. Eden izmed napadalcev, Anton Župančič, je istega večera v Lončarjevi

Dance poslednji ob 16., 19. in 21. uri!
Krasen češki film po Čapkovem romanu in motivih Dvořakove »HUMORESKE«.

GOSLI VABIJO...
Lepa vsebina in najboljši češki igralci.
KINO UNION, tel. 22-21

SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri zabavna in smehapolna burka

Andy Hardy milijonar

v gl. vlogi MICKEY ROONEY.
Ljubljene našega občinstva!
KINO SLOGA, tel. 27-30

SANJE O SVOBODI

redno dobro se publika zabava pri tem filmu, dokazuje nepretrgan smeh v dvorani.
KINO MATICA, tel. 21-24

Zelo zabaven, idiličen francoški film posnet v zasneženih Alpah. Kako izredno dobro se publika zabava pri tem filmu, dokazuje nepretrgan smeh v dvorani.
Ob 16., 19. in 21. uri

gostilni napadel 21letnega sina posestni-ce Ivana Fona iz Vodenovega in ga poškodoval z nožem po glavi. Pri nekem posestniku v Šostanju je neznan moški napadel 56letnega črnarja Albina Žažija iz Prevalj in ga zabelo z nožem v trebuh. V nedeljo je padel 20letni fotografski pomočnik Rajko Šifer iz Celja pri smučanju in si izpahnil desno nogo v koleni. V Lu-kovici pri Šostanju je cirkularka pri de-

lu zgrabila 18letnega žagarja Antona Hu-baleca za desno roko in mu razmesarila dlan. V neki gostilni na Ločnici pri Celju je neznanec v ponedeljek jutraj napadel 21letnega sina posestnice Maksa Šaleja iz Drešnje vasi pri Petrovcih in ga poško-doval z nožem po glavi. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.
— c V celjski bolnici je umrl v soboto 59letni natak Jakob Starkl iz Celja.

Zadnja beseda Gorenjske zimsko sportne podzveze o medklubskih tekmah v Planici in na Markeljnovi planini

Jesenice, 26. februarja
Sklep GZSP z dne 14. februarja t. l., s katerim je zabranila nastop svojih tekmo-valcev v Planici, je za podpisano zvezo pol-nomočen in ga nihče ne more razveljaviti in je bil opri na dejstva, ki so izvedbo tega ukrepa popolnoma opravičevala. Trditve Ilirije v »Jutru« z dne 23. t. m. da se je Ilirija s posebnim dopisom obrnila na Bratstvo, naj preloži svoje tekme na Markelj-novi planini na poznejši čas v prilog Iliri-je za tekme v Planici — so povsem neres-nične, ker Bratstvo ni prejelo od Ilirije no-benega zadevnega dopisa.

Na ozemlju GZSP je podzveza primorana štiti prireditve svojih članov, v tem pri-meru SK Bratstvo, ki je svojo prireditev že decembra prijavil JZSS, ki jo je vstavlil v svoj program, dočim prireditve Ilirije ni bila predvidena in tudi o spremembi savez-nega koledarja ni bilo govora na nobeni se-ji upravnega odbora, ki je merodajen za pravilnost izprijemeb.

GZSP ne more dopustiti, da bi se brez njenega predhodnega dovoljenja vršile na njenem ozemlju slične in to, neprijavljene prireditve na isti dan in da bi sportni klubi kakor druge podzveze na te tekme vabili skoraj izključno tekmovalce v GZSP včla-njenih edinic. Če bi GZSP mirno šla preko tega, bi nastala v pogledu prireditve na tem ozemlju prava anarhija, ki bi ovirala zdrav razvoj smučarstva v naših krajih in rušila sportno disciplino med tekmovalci in mirno sožitje med sportnimi organizacija-mi. Gospodarsko močnejši klubi bi lahko z dragoceniimi darili, kakor kolesi, ki so po pravilniku nedovoljena, in raznimi ugod-nostmi privabili na svoje prireditve skoraj vse tekmovalce drugih gospodarsko šibke-jih klubov, ki imajo isti dan na svojem ozemlju prijavljene svoje tekme, ki jih je odobril GZSS.

Sklep GZSP so podprli vsi njeni člani ter s tem pokazali disciplino tudi v takih vprašanjih. Očitki izrečeni na naslov GZSP, da je kvarno vplivala njena zabrana na tek-movalce, ne drži, ker si GZSP ne dovolju-je mešanje prireditve na svojem ozemlju po klubih izven njenega področja, kar do-kazuje udeležba v Planici.

Tekmovalci GZSP, ki so nastopili na tekmi SK Ilirije dne 18. februarja v Planici brez dovoljenja svojih klubov in s tem kršili tekmovalni pravilnik in se niso po-koravali sklepu uprave GZSP, budo morali nositi vse posledice, ki so v zvezi z iz-rečeno zabrano. GZSP ne priznava doseže-nih rezultatov Lukanca, Zvana in Kleina, ker imenovani niso imeli legitimacije, da smejo zastopati barve svojih klubov.

GZSP ni odposlala Lukanca nobene br-zojave in Zvanu nobenega pisma, da ne smeta v Planici startati. Res je, da je raz-pis tekme SK Bratstva na Markeljnovi pla-nini izšel šele dan pred tekmo, to pa zato, ker je Bratstvo pošalo razpis teh tekem vsem v podsavezu včlanjenim edinicom pravočasno po pošti Klub, ki niso včlanjeni v GZSP, pa bi se lahko udeležili tekem v Planici in je GZSP le žal, da je bila ude-ležba tekmovalcev iz teh klubov v Planici tako zelo slaba.

GZSP osporava pravice drugih pač pa le brani interese svojih edinic in njih tek-movalce. Če GZSP spoštuje interese in de-lokrog sorodnih organizacij, naj te spoštu-jejo tudi interese in delokrog gorenjskih zimskosportnih organizacij. GZSP bi nikdar ne nasprotovala Iliriji, če bi Ilirija pri tek-mah v Planici ne računala na sodelovanje gorenjskih tekmovalcev in če bi te tekme izvedla z ljubljanskimi tekmovalci.

Ljubljanski zimsko-sportni klubi imajo široko in hvaležno polje v veliki Ljubljani, ki šteje nad 80.000 prebivalcev. V veliki Ljubljani je nešteto mladeničev in mladenk, ki imajo vse pogoje, da bi postali dobri smučarji in tudi dobri tekmovalci. Ljubljani-ski sportni klubi naj razvijejo svoje spo-sobnosti in delavnost na svojem ozemlju. Če bodo to storili, bodo v doglednem času lahko izvedli v Planici tekme velikega ob-sega in to brez gorenjskih tekmovalcev, ki stalno žive tam nekje za Tržičem, na Ja-vorniku, v Mojstrani, Kranjski gori in v Ratečah, a so člani Ilirije.

Kadar bo Ilirija nastopala na svojih tek-mah z izrazito ljubljanskimi tekmovalci, bo-mo Gorenjci prvi, ki bomo Iliriji čestitali k temu uspehu. Gorenjski tekmovalci bodo nastopali na vseh tekmah, ki jih bo Ilirija priredila kjerkoli na Gorenjskem, če bo za gorenjske klube prost dan.

S tem bi odpadla vsa nesoglasja med po-samezniki, sportniki klubi ter nadrejenimi organizacijami. Nastopilo bi mirno sožitje med vsemi, ki delajo za razvoj smučarstva v naši majhni, a tako lepi planinski pokra-jini.

Tudi uprava JZSS bi dobila večjo avto-riteto za zeleno mizo, če bi bilo v Ljubljani v zimskem sportu vse tako kot bi moralo biti.

GZSP

— Izjava SK Bratstva. Trditve SK Iliri-je iz Ljubljane, da se je Ilirija giede svoje prireditve, dne 18. t. m. v Planici planeno obrnila na SK Bratstvo s prošnjo, da bi Bratstvo svoje prireditve v smuku na Markeljnovi planini event. preložil na drugi termin — so brez vsake podlage in v celoti izmišljene. Uprava SK Bratstva proti takim iznajdljivim trditvam odločno protestira ter opozarja SK Ilirijo, da naj se v bodoče več ne poslužuje takih izgo-vorov, ker škodujejo mirnemu sportnemu sožitju. P. poročamo Iliriji res več sport-nega duha. Dalje ugotavlja vodstvo Brat-stva, da je medklubski tekma vsmuiku, ki se je vršila dne 18. t. m. v izvedbi Bratstva na Markeljnovi planini kar najboljše uspeha in da so druge trditve o tem popolnoma odveč. Tajništvo SK Brat-stva.

Nemški tekmovalci v Planici

Ljubljana, 27. februarja.
JZSS je davi prejel prve prijave nemških tekmovalcev, ki se bodo udeležili držav-nega prvenstva v skokih za mednarodno udeležbo v Planici 3. marca, pozneje pa bodo tudi sodelovali pri smučskih poletih na veliki skakalnici. Prijavljenih je enajst tekmovalcev, in sicer Franc Maier, Hans Wein, Hans Mahr, Sepp Waller, Herbert Friedl, Heinrich Palme, Gustl Berauer, Gregor Höll, Josef Bradl, Paul Hecker in Georg Wimmer.

To je najmočnejše nemško moštvo, ki je kdaj skakalo na mednarodnih prireditvah, kajti med ekipo sta tudi dva svetovna prvaka, in sicer Gustl Berauer in Josef Bradl. Moštvo prispe pod vodstvom vodje nemškega smučkega sporta Gustava Rotherja in v spremstvu znanega nemškega sport-nega novinarja C. I. Luthra 1. marca v Beljak, 2. marca pa v Planico, kjer ostane do 10. marca. Ker bodo na državnem prvenstvu 3. marca skakali tudi vsi naši naj-boljši skakalci, se torej v Planici obetajo res izredno zanimive in napete mednarod-ne borbe.

Rudarski koncert

Zagorje, 26. februarja
Pred kratkim ustanovljeni in preprojeni moški pevski zbor »Zvon«, v katerem je zbranih okrog 20 pevcev rudarjev, je v nedeljo, sredi najlepšega popoldneva pri-redil v lepo okrašen kinodvorani koncert. Pod vodstvom svojega neumornega pevo-vodje, ki se je uveljavil tudi z zborom »Loški glas« z Lok, katerega tudi še vedno vodi — vsi poznamo našega pridnega in zmnožnega domačina, učitelja g. Draga Ko-rošca — nam je zapel petnajst umetnih in harmoniziranih narodnih pesmi skla-dateljev Laharnarja, G. Ipavca, Švaba, Medveda, Zajca, Deva, Vilharja, Prelovca in Preglja, brez not, na pamet. Zbor je za kratko dobo svojega obstoja že prav zgle-dno uvežban in doni skoro že polno. V te-norjih okrepjen bo gotovo dosegel potrebno in lepo višino za kar nam daje zagotovo njegova lepa družnost, veselje do pesmi in pevoveda, čigar spretnost in znanje nam dokazuje ravno višina »Loškega gla-su«. Intonacija, deklaracija podanih pesmi pa zaslužila vsako pohvalo. Splošen vtisk nastopa

Na katera vprašanja zahteva Amerika odgovor

O mnogem, kar se dogaja v Evropi, so Američani dobro informirani, na mnoga vprašanja pa hočejo imeti jasn odgovor

Sumner Welles

Sumner Welles potuje po Evropi in zbira informacije pri vojskujočih se taborih kakor tudi v taborih nevtralecev. Roosevelt se ni zadovoljil s poročili svojih diplomatskih zastopnikov, kajti sam in z njim vsa Amerika hoče biti popolnoma vestno in nepristransko informirana o položaju v Evropi. Bivši lord angleške admiraltete Duff Cooper je nedavno povedal, zakaj hočejo Američani imeti jasn pogled v Evropi in za katera evropska vprašanja se zdaj najbolj zanimajo.

Bolj kakor kdaj poprej, piše Duff Cooper, se Amerika zanima za Evropo. To zanimanje ni omejeno samo na določeno plast ameriškega prebivalstva ali na do-

ločene ameriške države, lahko se reče, da Evropa zanima prav vsa Ameriko in vse Američane. Američani sami se ne zavedajo, kako široko in globoko je njih zanimanje za Evropo.

Ko pride Evropec v New York, mu prijatelj povedo, da je popolnoma naravno, da se veliko kozmopolitsko mesto zanima za vse dogodke onkraj morja, naravno pa je tudi, da se sredina in zapad ne zanimata za Evropo. Treba je potoovati po vsej Ameriki, da se človek prepriča, kako slabo poznajo Američani sami Ameriko. Na svojem velikem potovanju po Ameriki sem spoznal, da ni razlike glede zanimanja za sedanjo vojno v Evropi med prebivalci velikih mest in prebivalci centra in zapada velikega kontinenta. Prepričan sem se tudi, da je povprečnemu Američanu prav tako postreženo s kakovostnimi in verodostojnimi poročili o dogodkih v Evropi kakor Američanu na visokih in odgovornih mestih.

So nekatere evropske zadeve, za katere se Amerika ne zanima, ker je o njih poučena in niti ne želi, da bi se o njih govorilo. So pa tudi nekatere evropske stvari, o katerih je Amerika slišala govoriti in glede katerih zahteva najboljše in najbolj izčrpne informacije.

Glede postopanja določenih režimov s tujim in lastnim prebivalstvom je Amerika že dobro poučena in ima o tem že svoje trdno mnenje. Nepotrebno bi bilo na primer Američanu dokazovati, da ni Poljska pričela za napadom, temveč je bila napadena, nepotrebno je Američanu dopovedovati, da Finska ni ogrožala sovjetske Rusije, temveč je bila napadena. Američani so o vsem tem odlično poučeni z najbolj avtentičnimi dokazi. Predvsem so Američani dobro informirani o dejstvih in za Američana govore dejstva mnogo bolj jasno in zgovorno kakor za povprečnega Evropeca. Kljub temu si Američani zastavljajo mnoga vprašanja, ki se tičejo Evrope. Zakaj je Anglija mirno gledala, medtem ko

se je Nemčija oboroževala, zakaj je kot vesela dopustila, da so se dogodki razvili do vrhunca, kateremu je morala slediti vojna? Zakaj je Anglija dopustila, da se je zgodilo tako s Češkoslovaško? Angleška vlada je kmalu po pričetku vojne objavila Belo knjigo, toda o vsem, kar je v tej knjigi popisane, je Anglija vedela že mnogo mesecev pred vojno? Zakaj ni Anglija odpoklicala svojega diplomatskega zastopnika iz Berlina takoj potem, ko je bila obveščena o vsem, kar se je godilo z židi v Nemčiji? Amerika je svojega diplomatskega zastopnika takoj odpoklicala v znak protesta in ga ni več poslala nazaj v Berlin.

Samo del ameriškega javnega mnenja so zadovoljili angleški odgovori na vsa ta vprašanja. Anglija v bistvu odgovarja na vsa ta vprašanja, da se je sedem let prizadevala, da bi preprečila vojno v Evropi in je zaradi tega popuščala in dajala koncesije v prepričanju, da bo na ta način preprečila vojno.

Tudi glede sovjetske Rusije imajo Američani mnogo vprašanj, na katere hočejo imeti jasn odgovor. Ali se ni Anglija že pogajala za sklenitev pogodbe s sovjetsko Rusijo, čeprav je vedela o vsem, kar se v Rusiji godi? Kako je mogoče tako postopanje spraviti v sklad z visokimi cilji, za katere se zdaj Anglija bori?

Angleži odgovarjajo, da je bilo treba izbrati manjše zlo, kajti zveza s sovjetsko Rusijo bi preprečila sedanjo vojno.

Ameriška vprašanja niso neutemeljena in neupravičena, vrhu tega pa hočejo biti na jasnem zlasti simpatizerji Francozov in Angležev, da bi bili oproščeni dvomov in da bi bilo njih zaupanje do zaveznikov trdnjše. So pa še druga vprašanja, ki zanimajo Američane, tako vprašanje vojnih dolgov in vprašanje Indije, predvsem pa se Amerika zanima, kaj bo po končani vojni z Evropo. Amerika si lasti pravico, da dobi o vseh te problemih avtentične informacije iz najbolj avtentičnih virov.

in prijatelji, zlasti je bila velika udeležba Sokolov iz Strazišča, Javornika in Kranja. K zadnjemu počitku je legla v Strazišču, kjer je pustila v globoki tugi moža in dva nedoročena fantiča. — Naj v miru počiva! Podnevi sonce, ponoči mraz. Čeprav znaša ponoči temperatura tudi pod —10 C, pa sonce čez dan tako pripeka, da sneg hitro kopni, posebno se na cestah. Če bomo imeli še nekaj časa tako vreme, ne bo mogoče več voziti s sanmi po cestah okoli mesta, kjer je promet s sanmi že sedaj močno oviran. Tudi cestno-policijski red prepoveduje vožnjo s sanmi, če cestišče ni v vsej širini pokrito z dovoljno množino snega.

Spor za Šaljapinovo dediščino

Prva žena velikega ruskega pevca Šaljapina, ki je umrl predlanskim v aprilu, izpodbija baje Šaljapinovo oporoko. Zastopstvo njenih interesov je prevzel moskovski kolektiv zagovornikov za inozemsko pravo. Ugotovilo se je, da pripada po zakonih države Kalifornije, kjer je del Šaljapinove zapuščine, prvi ženi polovica nepremičnin, kolikor jih je pridobil pokojni med zakonsko zvezo z njo. V pevčevi oporoki se o tem imetju sploh ne govori. Šaljapin je zapustil v raznih državah veliko premoženje.

V Parizu je imel Šaljapin hišo in vilo, v Bolgariji hišo, v Kaliforniji zemljišča in grad. Zbral je tudi mnogo dragocenih slik in v njegovem stanovanju so našli mnogo dragocenosti. Kazen tega spadajo v zapuščino tudi avtorske pravice od gramofonskih plošč, ki jih je zapustil Šaljapin mnogo. Kot pravomočna dediča je zapustil dva sinova in tri hčere iz prvega zakona in tri otroke iz drugega. Njegova prva žena Jolana Šaljapinova živi z eno hčerko iz pr-

vega zakona v Sovjetski Rusiji, drugi otroci in druga žena pa v Italiji, Franciji in Ameriki.

Čudna kobilica

V botaničnem vrtu v Dahlemu, ki spada k berlinski univerzi, imajo čudno živalco, živečo samo tam. To ni velika žival, temveč kobilica. Ze 15 let opazujejo to kobilico na rastlinah v veliki gredici, kjer goje palme. Kako in odkod je prišla tja, nihče ne ve. Ze njena barva je čudna. Podobne kobilice poznajo samo v tropičnih krajih Južne Amerike. Dahlemska kobilica je torej vrsta zase in zato je dobila tudi svoje posebno ime — Phyllogia dahlemica Wd. Wichel.

Ne gre pa samo za eno kobilico. Dahlemskih kobilic je zdaj že celo plemo. Čuvaji botaničnega vrta pravijo, da jih je že blizu 1000. Najzanimivejše pri tem pa je, da gre izključno za samice. Nobenega samca ni med njimi. Iz tega bi se dalo sklepati, da se razmnožuje dahlemska kobilica parthenogenetično, da se torej izleže iz neoplojenih jajčec. Pri kobilicah je tak pojav zelo redek. Vprašanje je, s čim se kobilica v cvetličnjaku preživlja in dala ne dela škod. V tem pogledu lahko rečemo, da kobilica rastlinam v cvetličnjaku prej koristi nego škoduje, ker žre samo mravlje, mušice in podobno. Nekaj škode dela s tem, da izleže kupčke jajčec na steblo banane, čije tkivo v berlinskem podnebnju ni trdno, tako da se nekatera stebla tudi ukrivijo. Toda kobilica se ne more več razmnoževati, ker ji primanjkuje hrane. Zato so jele požirati druga drugo, tako da se v svojem razmnoževanju same omejujejo.

Kako pridobiš moškega

V nekem ameriškem ženskem listu so objavljene nasvete ženskam, kako si lahko pridobijo moške. Nasveti se glase:

1. Zadržaj v sebi vsak kompleks manjvrednosti.
 2. Nikoli ne pokaži, da ti je kaj ležeče na moškem.
 3. Ne smeš se mu nikoli, če jemlje kaj resno.
 4. Nikoli ne pozabi, da vsak moški rad velja za nevarnega.
- Na te nasvete pa odgovarja neki moški takole:
1. Ženski kompleks precejevanja same sebe je najzanesljivejše sredstvo, da odbije ženska moškega od sebe.
 2. Zakonska žena ali nevesta, ki sprejema ljubezen in pozornost moškega kot nekaj samo od sebe, umevnega, ga sama pozne v naročje hvaležnejše ženske.
 3. Moški bi moral biti zelo mlad ali zelo neumen, če bi hotel igrati Casanova.

Zaključek drsalne šole SK Ilirije Po dolgem presledku je bilo letos omogočeno prirediti mladinsko drsalno tekmo ob zaključku drsalne sezone

Ljubljana, 27. februarja
Mladinsko tekmovalstvo, ki je bilo prav za prav revija drsalcev ilirijanske šole, je bilo prirejeno na prostoru prireditelja SK Ilirije. Organizacija je bila brezhibna. Vodstvo produkcije je bilo poverjeno inž. Bloudku, Kavšku in Thumi.

Program, precej težaven za naše mlade, je bil sestavljen, kakor običajno iz obveznih likov in prostega drsanja. Ovezni liki so bili prav posrečeno izbrani in je moral vsak kandidat absolvirati skoro polovico elementov, ki predstavljajo podlago in ki so neobhodno potrebni za umetno drsanje. Prosto drsanje ni bilo časovno omejeno, pokazati je moral vsak svoj program, kar se pa marsikomu ni posrečilo zaradi razburjenja.

Preden pričam na tekmovalstvo samo, to je nastop posameznih tekmovalcev, se moram opravičiti, ako ne bom omenil vsega, ker mi za to ne preostaja časa.

Sodnikom in številnemu občinstvu se je predstavilo 20 mladih, nadebudnih mladencev in dva fanta. Ob določenem času smo jih razvrstili po službenem redu v vrsto. Vsa rdeča in široko odprtih oči je stala mladež in čakala na poziv k pričetku. Še kratke pogled na ledeno ploskev in ata Bloudek pokliče prvo: Majda Ravnič — Majda se je pri likih prav lepo držala in jih zarezala stillo dobro in to celo v osmici. Zasedla je četrto mesto le zaradi slabšega prostega drsanja.

Katja Štaut je bila že nekoliko bolj dovršena in sigurna. Nje slaba točka je bila trojka. Obeta postati zelo dobra drsalca. Bila je druga samo zaradi manj pestrega prostega drsanja.

Mara Drašler je bila malo manj sigurna od svoje prednice. Napravila je loke in ostale like prav dobro z izjemo trojke. Bila je tretja. Bila je preveč temperamentna pri prostem drsanju, zato ni zaključila zaporednih likov dovršeno. Opazil sem pri treningu, da je napravila Richtbergerja skok iz trojke itd. prav dobro. Zdenka Lukec, ki je izšla kot zmagovalka, je kazala že pri obveznih likih, da bo resna kandidatka za prvo mesto. Drža telesa je bila lepa, neprisljenjena. Nepravilno prenašanje telesa pri trojki in vijugi ji je pa onemogočilo zaključiti ta dva lika dovršeno. V splošnem je bila pri prostem drsanju veliko boljše kakor pri soliskem. Iz-

vajala je kadeta, enonožno in dovršeno stoječo pirueto ter je ves tek absolvirala v prijetnem enakomernem tempu po zvokih glasbe tako, da niso nastale vrzeli, ki včasih zelo mučno vplivajo na gledalca.

Mojca Zore, ta mala blondinka, ki je zasedla 5. mesto, je bila pri soliskem drsanju povprečna. Izvedba vseh predpisanih likov je bila nekoliko nesigurna, vendar pa v tehničnem pogledu dobra. Veliko so pripomogli k temu slabe in prevelike drsalke. Morda bo to leto sv. Miklavž radodarnješi. Prosto drsanje ji je šlo bolje izpod nog. Pokazala je veliko razumevanja za ritmik in je pokazala skoraj najbolj pester program. Zela je priznanje gledalcev in sodnikov. Isto velja za Majdo Petelin in Jug Božo. Obe sta bili pri prostem teku za razred boljše kakor pri obveznih likih. Pri Boži sem osebno opazil dober in močan zalet. Obema se prav dobro pozna, da sta pridno posejali ilirijansko drsalno šolo. Prva je dosegla šesto, druga sedmo mesto. Ivica Horak kot osma, Lilian Kunst kot deveta in Alenka Marinko kot deseta so prav ljubko opravile predpisani program. Bile so skoro popolnoma enako ocenjene. Lilian Kunst je malo boljše zaključila obvezne like, Marinko pa nekoliko boljše program prostega drsanja.

Sledil je nastop najmlajše, to je Tatjanke Kavšek, ki je doživela šele osem pomlad. Bila je srčkana mala pojava, ki pa je vendar po znanju lahko stopila v vrste starejših tovarišic: bila je enajsta. Nato je nastopilo še devet malih umetnic, izmed katerih so tudi nekatere bile bolj vidne. Osebito bi to omenil za Lenčko Vavpetič, ki je izvedla tako obvezno kakor prostem drsanju. Žel je priznanje gledalsmiselnosti. Vidi se, da je dobila strokovni pouk. Sledil je nastop obeh fantov, Hočevarja Jaka in Lajevca Marka. Nastop je bil po oceni skoraj enak. Zmagal je Jaka s temperamentnim nastopom pri prostem drsanju. Žel je priznanje gledalcev. Kontra pol temperamentnega Jaka je bil Marko, ki je s stoično mirnostjo izvajal obvezne like kakor tudi prosto drsanje. Vse hvale vreden je bil obisk. Mamice in očki z vsem priveskom so gledali svoje malčke vztrajno do konca prireditve.

No, pa vsaj to jim ni bilo težko, saj je njim in malčkom sijalo sonce kaj toplo. Tudi fotomateriji so prišli na svoj račun. Bilo je posnetkov kar na tucate. Bog ve, ali bo dobila Ilirija kaj slik za svoj arhiv. Ob skupinskem slikanju so tri učence podarile svojemu dobremu učitelju inž. Bloudku lep šopek kot skromen znak hvalečnosti za njegov trud. O pogledu na to ljubko skupino se Bloudek ni mogel več vzdržati. Vidno je bil ganjen in solze so mu zalile oči. Po objavi rezultatov so se vsi zadovoljni razšli.

Včeraj so bila razdeljena darila tekmovalkam in tekmovalcem. Ob tej priliki je ata Bloudek ob asistenci sodnikov in načelnika drsalne sekcije orisal program za bodočo sezono. Mladina je bila zadovoljna in obljubila je, da se bo v prihodnji sezoni še bolj potrudila. Nasvidenje!

Iz Kranja

— Nenadna smrt. V soboto je zadela možganska kap Tergzo Rakarjevo, ženo sokolskega župnega prednjaka. Na zadnji poti so jo spremlili številni sorodniki

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

«Slov Naroda»

unajmo

sigurno uspehi!

ZA VSAKO PRILIKO

najboljši in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

VSAKOVSTNO POHISTVO

se vedno po starih cenah do-

bavlja v moderni in solidni iz-

delavi tvrdka »Oprava«. Celov-

ška 50. Sprejemajo se naročila

6. L.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in me-

dico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

PRODAM

stoječ javorov in češnjav les

ter seno in slamo. Rakovec —

Notranje gorice 8, Brezovica. 652

La OREHOVA JEDRCA

10 kg din 200.—. Zajamčeno

svetla jajca, 720 kom din 800.—,

120 komadov din 140.—. Franko

podvoz razpošilja G. Drechsler,

Tuzla. 653

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene

čevlje in moške obleke ter sta-

cunje. Klavžer, Vošnjakova

ul. 4. 632

POSEST

Najmanjši znesek 8.— Din.

Beseda 50 par, davek posebej.

NOVA HIŠA

dve sobi, kuhinja, pritlikina,

lep vrt, napredaj zaradi odpo-

tovanja. Anton Cater, Brežice

106. 651

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Močan pogled modrih oči vroče ljubljenega moža je prodiral poveljujoče prav do njenega srca.

— Toda ta rmenkasta vlažna pisma, Renaud, to skrivališče!

— Domnevam, da bo to podla zvičaja, s katero naj bi se onemogočila Michelinina poroka. Jel sem zadevo že preiskovati, žal pa delavci danes ne delajo. A moža, ki je odkril tako zvano skrivališče, ni tu.

V naslednjem trenutku je nekdo potrkal na vrata. Vrnila se je komornica in povedala, da nekdo išče gospoda markiza.

— Mene iščejo? Kdo?

— Ne vem, je odgovorila. — Jarome — tako je bilo ime prvemu lakaju —, misli da se je nekaj zgodilo v knjižnici naše gospodične, ker hoče eden izmed zidarjev ves razburjen na vsak način govoriti z gospodom markizom.

— Ali mi dovolite pogledati tja? — je vprašal markiz svojo ženo?

Ne da bi odvrnil pogled od nje se je pripravil k odhodu. In tedaj je prečital v njenem pogledu prošnjo, ki jo je pričakoval.

— Ali vam bo prijetnejše, Laurence, če sprejemem tega moža?

Prikimala je z glavo in ni si več upala priznati svojega upanja, niti nezaupanja.

— Ah, da, — je odgovorila povsem naravno. — V vaši sobi. Nisem se upal prositi vas za to... Zelo me veseli, da boste navzoči...

— Ah, — je zašepetala. — Vi torej mislite kakor jaz, da se tiče to tistih pisem...

Firmin Bauchet je vstopil v sobo ves v zadregi, da so stali njegovi zaprašeni čevlji na debelih preprogah.

— Ali ste vi gospod markiz de Valcor, prosim?

— Je vprašal, kakor da vidi gospoda prvič.

To vprašanje je pomirilo Renauda, kajti spoznal je, da bo fant dobro igral vso komedijo. Očitna razburjenost mladega zidarja, ki je kar šklepetal z zobmi, je dajala vsemu prizoru pečat verjetnosti.

— Toda, je dejal, — ne upam se povedati tega vprico gospe.

— Torej mi hočeš sporočiti nekaj groznega? — je vprašal markiz z glasnim nadihom dobrodušnosti.

— Lahko govoriš vprico te gospe. Če si storil kakšno nerodnost, ti bo gotovo oprostila...

— To je hujše od nerodnosti, to je grdobija, za katero sem se dal najeti za denar. Toda tega ne

morem utajiti. Bojim se, da bi ne povzročil kakšne nesreče. Raje vse priznam.

— No, kaj se je zgodilo? Ne boj se! Tvoja odločitev ti dela čast. Saj te ne bova požrla; govori.

— Torej pa povem to. Tisto šatuljo iz bele pločvine sem položil jaz v steno, ki sem jo izkopal, ko ni bilo mojih tovarišev tam.

— Ali je to mogoče? — je vzkliknila gospa de Valcor. — Ali je to res?

Njeno veselje je navdajalo mladeniča s pogumom. Markiz ga torej ni prevaral. Šlo je torej samo za to, da bi potolažil potrto damo. In kako lepa je bila ta dama v svojih čipkah, s svojim milostnim obrazom. Bodoči novinec je čutil, kako se razvema njegovo naivno in galantno francosko srce.

— Gotovo, to je res, madame, jaz sem položil tja to šatuljo. Rečeno mi je bilo, da je to samo šala, toda vest mi ne da miru.

— Kdo te je pa najel za to? — ga je vprašal Valcor.

— Ne poznam tistega človeka, čakal me je na cesti.

— Koliko ti je pa dal?

— Luisdor za dvajset frankov.

— Kaj pa, če bi bil v tej šatulji dinamit?

— Ah, šatulja se je dala lahko odpreti.

— In ti si jo odprl?

— Da. Zagledal sem v nji nekaj listov papirja in mislil sem, da to ne more biti nič preveč hudega.

— Nič preveč hudega! To je bila lumparija in ti si to dobro slutil. Zda se je oglašila vest v tebi.

Z menoj pojdeš, da napišeš in podpišeš, kar si tu povedal. Potlej mi pa opišeš lopova, ki je, zanašajoč se na tvoj bedasti obraz, hotel nastaviti nam to podlo past.

— Ah, gospod markiz! — je vzkliknil zamazani delavec navidez prestrašeno. — Ne dajte me zapreti.

Laurence je dejala ginjeno:

— Nikakor ne, dragi prijatelj, pošten fant ste, celo nagraditi vas hočem. Povejte mi svoje ime in naslov svojih staršev. Nikoli ne bom pozabila na vas. Popravili ste v polni meri napako, ki ste jo storili.

Ta nepričakovana rešitev jo je tako omamila, da bi bila ravnila s tem zidarjem, ki je po lastnem priznanju povzročil njene muke, kakor s svojim dobrotnikom.

Renaud je odvedel delavca, ki mu ni bilo več tako lahko pri srcu, ko je vstopil v markizov kabinet, kjer je vladalo težko in strogo razkošje.

— Ali naj res tu napišem svoje pripovedovanje? O tem mi niste prej ničesar omenili.

— S tem si nikar ne beli glave, tepec, — je dejal Valcor s tisto slastno lahkoto, ki je zapečatila uspeh njegove zvižaje.

— Narekoval ti bom nekaj vrstic in podpišeš jih s kakršnim imenom pač hočeš.

— Toda ta dama bo vedela, da se ne pišem tako.

— Mar te pozna?

— Ne, toda rekla je, da hoče poznati mojo rodbino.

Markiz se je zasmejal.

Kaj je z zazidavo poslopja OUZD?

Načrt za novo poslopje v Gradišču

Ljubljana, 26. februarja. — Ze tedaj, ko so zidali poslopje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, ob izidu zakona o zavarovanju delavcev, so se nekateri dobro zavedali, da bo »palaca« kmalu pretesna. Po prvem načrtu bi morali dobiti večje poslopje. Prostori niso postali pretesni le zaradi stalnega naraščanja zavarovancev, temveč tudi zaradi izpolnitve administrativne in zdravstvene službe ter novih nalog, ki jih je moral urad prevzeti v zadnjem času. V začetku je bilo najvišje nadstropje namenjeno stanovanjem uradnikov, ko je pa bila stiska čedalje večja, so tudi stanovanjske prostore spremenili v uradne.

Poslopje še ni staro 20 let, a že pred leti so morali začeti razmišljati o nazidavi za nadstropje. O tej nazidavi govore že več let. Medtem so postale potrebe urada še večje. Zračnili so, da uradu primanjkuje okrog 1650 m² prostora. Upoštevati je treba, da se je socialno zavarovanje v zadnjem času razširilo za novo veliko stroko, starostno zavarovanje. Ko so organizirali to zavarovanje, so se morali posluževati celo dvorane, ki je bila namenjena zdravstvenim preizkušanjem, razstavam in konferencam. Tako je poslopje izgubilo še dvorano. Tesno je tudi že v kletih in marširni prostor ni primeren svojem namenu. Delo narašča, množi se arhiv. Čim več je zavarovancev, tem več je bolnikov in zato primanjkuje tudi prostora za ordinacijske sobe in čakalnice. Ker se čuti pomanjkanje prostora povsod, prostori, ki služijo zdravniškemu namenu, nikakor ne morejo biti več vzor v zdravstvenem pogledu podobnim ureditvam v zdravstvenih ustanovah. Velika pomanjkljivost se tudi zdi, da zdravniški prostori ter prostori za zdravljenje sploh niso več primerno ločeni od

administrativnih. Tako je »palaca«, kakor so poslopje krstili, postala že zelo zastarela v drugem desetletju.

S samo nazidavo bi nikakor ne mogli odpraviti vseh pomanjkljivosti, zlasti se, ker bi poslopje morali nazidati za dva nadstropja, če bi hoteli pridobiti tolikšno ploščev, kakršno potrebujejo. Površina nadstropja namreč znaša le 890 m². Lani je OUZD zaprosil za posojilo 2 milijona din pri SUZOR-ju za nazidavo poslopja. SUZOR je posojilo načelno dovolil. A zakaj se še niso lotili dela? Jeseni je tehnična komisija proučila načrt nazidave uradovega poslopja na Miklošičevi cesti. Pri tej priliki se je izkazalo, da bi s samo nazidavo ne mogli odpraviti vseh pomanjkljivosti ter da bi bilo treba preurediti vse prostore, da bi poslopje zadovoljivo ustrezalo svojem namenu. Za to bi pa ne bilo dovolj le 2 milijona din, temveč bi znašali stroški okrog 3.500.000 din. Nastalo je vprašanje, ali bi se kazalo vlagati denar v nazidave in adaptacije ali pa bi bilo bolje sezidati kje drugje še eno poslopje.

Okrožni urad ima na ogli Gradišča in Nunske ulice stanovanjsko hišo z večjo parcelo. Zemljišče zdaj ni ekonomično izrabljeno. Zato so se ukvarjali z mislijo, da bi tam sezidali moderno poslopje. Proračun je pokazal, da bi stavbni stroški ne bili niti tako visoki kakor z nazidavo in adaptacijami. Znašali bi dobre 3 milijone din. Seveda bi pa bili stroški višji, če bi OUZD moral še kupiti parcelo.

Novo poslopje bi služilo za ambulatorije. Ker bi bilo zidano v ta namen, bi bili novi prostori seveda moderni in bi ustrezali mnogo bolj, kakor če bi adaptirali stare prostore v poslopju na Miklošičevi cesti. Sedanje ambulatorijske prostore v starem

poslopju bi pa lahko brez posebnih stroškov preuredili za druge uradne namene. Podrobne, vlozne načrte mora še izdelati stavbni oddelek SUZOR-ja ter jih odobriti. Vprašanje je, če pojde vse gladko, saj je bila že velika težava zaradi nazidave. SUZOR ne dovoli navadno kredita na prvo prošnjo. Ko bi bilo vprašanje razširjenja uradovega poslopja rešeno že pred leti ugodno, bi bili tudi stavbni stroški nižji. Medtem se je podražilo gradivo in tudi delavske mezde so višje.

Naš OUZD pa ima še druge tudi nujne potrebe. Tako se zavlačuje tudi že več let stavbna akcija za novo poslopje ekspoziture v Celju. Urad ima sicer v Celju dve poslopji, ki sta pa obe zastareli ter že dolgo ne ustrezata svojem namenu. Lani so sklenili, da sezidajo v Celju trinadstropno poslopje za ambulatorijske in pisarniške prostore. Potrebovali bi precej veliko poslopje in stavbni stroški bi znašali približno 2,5 milijona din. SUZOR pa ni pripravljen dati tako velikega kredita, temveč le 1.500.000. Za ta denar naj bi sezidali le nadstropno poslopje, drugo nadstropje pa bi nazidali kdaj pozneje. Na OUZD so se sprizgajili s to rešitvijo. Vendar za prva dela najbrž ne bo dovolj poldrug milijon din; stroški bodo znašali približno 1.750.000 din.

Razen tega OUZD potrebuje še kredit za zgraditev zaklonišča pri poslopju v Ljubljani, in sicer pol milijona din. V načrtu pa imajo tudi preureditev zdravilišča v Laškem. Morali bi prizidati prizidek glavne poslopju, da bi pridobili nove prostore za zdravljenje. Modernizacijo zdravilišča je že proučil tehnični oddelek SUZOR-ja ter izdelal načrte, a je še vprašanje, kdaj bodo uresničeni.

je zaigral skladatelj še Dvanajsttonske studije v obliki male klavirske suite v štirih stavkih (Koračnica, Romantična fantazija, Intermezzo in Scherzo), izmed katerih izstopata najbolj drugi in tretji. Zdi se, da se v teh studijah, enako tudi v ostalih šivčevih skladbah, kaže uveljavljenje gradinjskega principa, ki si v tendenci po čim trinejši formi več ali manj podreja vsebinskega. To je bilo še izrazitejše v Sonatini za čelo in klavir, ki je v široko izvedenih formalnih linijah ter z značilnostmi kompozicijske akorčika razvila vsebinsko stran v Prestu, Larghetu in v A la marcia. V kombinaciji čela in klavirja je klavir v tej Sonatini premočan, preobložen, rekel bi orkestralno pisan, vsled česar čelo nikakor ne pride do tistega izraza, do katerega bi v solistični vlogi moralo priti. Omenjeno Sonatino sta izvajala skladatelj in čelist Sedlbauer.

Med najzanimivejšimi točkami pa je bila Simfonična slika »Mafenko«, skomponirana po koreografski zasnovi Marte Pavlinove na Cankarjevo črtico; izvajala sta jo skladatelj in Silva Hrašovec. V »Mafenki«, ki je — kakor razvidno — pisana za dva klavirja, je šivc zelo izrazito

naglasil vsebinsko, doživljajsko stran in jo primerno združil z oblikovno. Zanimiva je zlasti harmonična stran, ki se ji poleg barvitosti priključuje nekakšna muzikalna širina in ki spominja na zvokovno pestrost ruskih nacionalnih tvorcev. Z dvema klavirjema vsa ta polnost se ni povsem izrazila in bi se ji bolj prilagajala orkestralna obdelava, v kateri bi skladatelj tu pa tam le bolj nakazane muzikalne misli še razširil in poglobil. Verjetno bi v takšni obliki zobja zanimanje za plesno izdelavo, saj je privlačna že po sujetu samem.

Če bi hotel natančneje razpravljati o navedenih šivčevih skladbah, bi jih moral kajpada večkrat sišati. Prvi vtis, ki sem ga prikazal v zgornjih vrsticah, pa označuje šivca kot skladatelja, ki ima mnogo smisla za oblikovno izdelavo in je hkrati izredno ambiciozen, kar dokazuje številnost njegovih skladb. Radijski koncert njegovih skladb je bil nedvomno zanimiv in naj služi za vzpodbudo drugim skladateljem, da bodo mogli na podoben način predstaviti svoje delo; to bo vsakakor radijskim sporecem v zanimivosti in aktualnosti zelo koristilo.

50. nastop Gjungjenčeve v Traviati

Dvoje izredno živahno sprejetih nastopov Gjungjenčeve, Gostiča in Francela: Traviata in Frasquita

Snoči pa smo bili na reprizi Leharjeve »Frasquite«, ki je zopet po zaslugi gospe Gjengjenc in našega Francela postala modna privlačnica in si jo hodijo večkrat poslušati celo razvajenci.

Gledališče je bilo nabito polno, stranski priklopi stoli vsi zasedeni, občute po dvoranah pa čisto premiersko. Gospa Gjengjenc je nastopila deloma v novih elegantnih toaletah, ki je dodala nov sprev s španskim plesom tako učinkovito, da ga je morala ponoviti.

Predstava je bila živahna in pevski tekoča (manj teče nekaterim proza!) ter sta bila Gjengjenc in Francel opetovano odlikovana na odprti sceni. Sincin in Barbičeva sta uspehu bistveno prispevala.

Fr. G.

Franjici Pogačnikovi v spomin

Kranj, 25. februarja. — Odšla si od nas za večnost Tvoje, od dolge življenjske poti in neumorne delo izmučeno telo smo položili v naročje zemlje, ljubljene domače grude. Tvoji duh in Tvoja dobra dela so ostala med nami. Nemimljiva so. Ona govore o Tebi — vzor ženi — vzor učitelji. Zena si bila ki si — po besedah pesnika — ni bila nobena izla pretanka, nobena pot prestra, nobena noč predolga, kadar je šlo za dosego plemenitih ciljev. Otroci in starci, bolni in zdravi, revni ko bogati vedo povedati o dobrotivosti Tvojih rok o plemenitosti Tvoje srca. Tvoje budno oko je uzrlo težave, zadrege in bridkosti ljudske duše. Tvoje dobro srce je znalo celiti rane z besedo, dobriimi nasveti, pa tudi z dejansko pomočjo.

In kot učiteljica, naša tovarišica — kako smo Te bili veseli. Bila si vsa naša. Zlede kolektivnosti in neumorne delavnosti se nisi nikdar branila dela, kjerkoli smo potrebovali Tvoje pomoči. Često si mi v mislih, ko se spominjam dr. Tavčarjevega opisa slovenske kmetice: — bridna si pri delu, vedno v skrbeh za dom, moža, otroce... Malo imaš od življenja uboga ti mučenca... A tvoja je zasloga, da je tlačena slovenska domovina skupaj ostala... Te domovine prvi steber si ti, slovenska kmetica... in tedaj si stavim vprašanje, kako bi bil ta naš nenadkriljivi romanisec opisal slovensko učiteljico. Tvojeja obzorja, Tvoje duše, Tvoje srca? Globoko v svoji duši bi ti bil prisrčno samemu božjemu Učeniku, ki je po besedah sv. pisma truden, lačen, žejen iskal izublihe ovčice, učil nevedne, delal čudeže... In se bi pristavil, da treba nie trpelo sežgati na visoki grmadi in nie pepel predati vetrovom, da opolodi zemljo, ki nam rodi mnogo Tebi enaki učitelji!

Iz Metlike

— Praktični tečaj za sadjarje. Poročali smo o veliki škodi, ki so jo dolgotrni glodalci povzročili v sadovnjakih Metlike in njene okolice. Pobuda s strani Sadjarske in vrtnarske podružnice v Metliki je našla popolno razumevanje pri sresnem članstvu v Črnomlju, ki je omogočilo, da se bo dne 27. t. m. ob 15. uri vršil v sadovnjaku g. Kremesca Franca v Metliki praktičen tečaj pod strokovnim vodstvom sres. kmet. referenta g. Ambroža. Prikazano bo vse, kar je nujno potrebno za obvarovanje napadenih dreves. Vabimo sadjarje iz Metlike in okolice, da se tega tečaja v čim večjem številu udeležijo in tako z udeležbo izkažejo hvalažnost oblasti, ki jim je v silni nudi zaproseno pomoč.

Nenadna smrt

Ivana Vrančiča

Včeraj zjutraj ga je v bližini Višnje gore med potjo na Polževo zadela kap

Ljubljana, 26. februarja. — Včeraj popoldne se je po Ljubljani raznesla žalostna vest, da je nenadoma umrl, začet od kapi, podpredsednik kasacijskega sodišča v p. g. Ivan Vrančič.

Še zjutraj, do zadnjega trenutka, se je zdel čil in zdrav. Kot velik ljubitelj prirode, je tudi včeraj krenil na izlet z jutranjim dolenjskim vlakom do Višnje gore. Namenjen je bil na priljubljeno Polževo, kamor je prav rad zahajal in kjer se je veselil krasnega zimskega dne tudi včeraj teden. Z njim je bil sin Ivan in neki znanec. S kolodvora v Višnji gori so počasi krenili skozi mesto, ko pa se je pričel vzpon je hotel sin pospešiti korake, da bi prišel čim prej do smuke. Komaj pa je bil od očeta oddaljen dobrih dvajset korakov, je začel klic enega izmed zadaj korakajočih izletnikov, naj se vrne, češ, da je očetu nenadoma postalo slabo. Ivan je prihitel k očetu, ki ga je našel ležečega na tleh, kjer je samo še zadnji dihnil in umrl.

Vest o nenadni smrti uglednega moža se je hitro raznesla v kraju in so takoj prihiteli Višnjani, ki so naložili pokojnikovo truplo na nosila ter ga prenesli v gasilni dom. Obveščen je bil tudi zdravnik

dr. Fedran v Stični, ki je takoj prihitel v Višnjo goro in ugotovil, da je nastopila smrt zaradi srčne kapi. Pokojnikovo truplo so popoldne ob 16. prepeljali z avtoforgonom v Ljubljano in ga položili na mrtvaški oder doma na Dolenjski cesti 13.

Pokojni Ivan Vrančič je bil rojen l. 1875 v Ljubljani, kjer je preživel preizkušenj polno mladost. Gimnazijo je študiral v Novem mestu maturiral pa v Ljubljani. Po gimnazijskih študijah je odšel na visoko šolo na Dunaj, kjer je l. 1900 dokončal študij pravnih ved. Takoj nato je stopil v sodno prakso pri deželnem sodišču v Ljubljani in je že čez dve leti položil sodniški izpit v Gradcu. Potem je služboval v Kostanjevici in v Kamniku, kasneje pa je bil sodni predstojnik v Ilirski Bistrici. Ob svetovni vojni je bil kot rezervni oficir mobiliziran, po prevratu pa je prišel nazaj v Ljubljano, kjer je postal svetnik deželnega sodišča. Tu se je z vsjo njemu lastno vneto in iniciativnostjo posvetil reorganizaciji sodišč in bil delaven zlasti kot njihov vizitator. Ko je bil l. 1924 uiden oddelek ministrstva pravde v Ljubljani, kateremu je bil pridružen pokojni Vrančič, je še vedno ostal sodni inspektor in je vodil poleg predsedstva civilnega sodišča tudi centralno knjižnico v justični palači. L. 1932 je bil imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Na tem mestu se je pokazal vse svoje sposobnosti kot jurist in si pridobil največje zasluge pri organizaciji našega pravnštva, a jih še bolj uveljavil v zadnjem času, kot podpredsednik kasacijskega sodišča.

Pokojni Ivan Vrančič je bil mož redkih osebnih vrtilin, simpatičen in značajan kakor malo kdo. Bil je predsebnik našega naprednega akademskega starestinstva »Jadrana«. Njegova nenadna smrt ni pretresla samo njegovih ožjih znancev, marveč vso našo napredno javnost. Pokojni zapušča poleg globoko žaljive soproge Milke dva sina: Ivana, tajnika Mestne hranilnice in Boža, poročnika bojnega broda naše mornarice, ki jim izrekamo naše najiskrenejše sožalje. Nepozabnega pokojnika spremlimo na njegovi zadnji poti jutri ob 16.30 izpred hiše žalosti na Dolenjski cesti 13, na pokopališču pri Sv. Križu. Lahka mu zemlja in večna slava njegovega spomina!

lela, naj bi rodila prizadevanja vseh zdravstvenih činiteljev kar najlepše uspehe. Bilo je še nekaj pozdravnih govorov, potem so pa odšli zborovalci na Spodnji trg k ogledu dispanzerskih prostorov.

Skladateljski večer P. šivica

Ljubljana, 26. februarja. — V petek zvečer je imel v ljubljanskem radiu svojo skladateljsko uro, v kateri je prikazal nekaj pregled svojega skladateljskega dela. Pavel šivc. Za spored je izbral vrsto različnih solističnih in klavirskih ter drugih skladb. Zlata Gjengjencova je najprej zapela dve mladinski pesni (Tri otrokove želje in Poštni predaleček), zatem dve refleksivni (Impresija in Vra-

ta) ter končno še tri mladinske pesni (Umrl je starček, Ljubim reči in Cvetic). Izmed vseh so bile najinteresnejše Impresija, Tri otrokove želje in Umrl je starček. Njim, kakor vsem ostalim, je Gjengjencova dala mnogo topline in soka ter jih tako predstavila v najboljšem smislu. Po arhitekturni pa so navedene šivčeve pesmi dovolj težke, pisane v sicer ne preostrem sodobnem načinu, pa komplicirane zlasti zavoljo intervalskih postopov in tudi mnogo zahtevajoče interpretacije. Izmed klavirskih skladb je šivc zaigral sam najprej štiri namenjene mladini, ki se uči klavirja: Rajanje, Zamisljenost, Uspavanka in Kolo. Po vsebinski zamisli zanimivo razvijajoče se skladbe so tehnično precej težke in potrebuje klavirski učenec nedvomno dokaj znanja, če jih hoče kolikor mogoče pravilno zaigrati. Razen teh

Protituberkulozni dispanzer v škofji Loki

Otvorjen je bil včeraj, ko je imela Protituberkulozna liga občni zbor

Škofja Loka, 25. februarja. — Današnji občni zbor Protituberkulozne lige je bil zelo dobro obiskani. Skupščino je ob desetih otvoril in vodil predsednik lige, ravnatelj Karel Sovre, ki je v uvodnem nagovoru toplo pozdravil sreskega načelnika g. Malešiča, zdravnika, med njimi šefa-primarija Golnika dr. Roberta Neubauerja, dr. Grujiča, dr. Gregoričiča in dr. Savinška, nadalje predstavnika gasilstva Planino, zastopnika učiteljstva Debeljaka, zastopnike vojske, cerkve, kulturnih in humanitarnih ustanov, direktorja Mlekarske šole inž. prof. Šabca, predstavnik industrije, med njimi ravnatelja Kmetiča, predsednika RK Blaznika itd.

Predsedujoči je podal izčrpano sliko o delu. Članstva je bilo lani 698, zdaj jih je pa že nad 1000. Kakor iz poročila predsednika, tako je bilo tudi iz tajniškega poročila dr. Čavčiča razvidno, da je PTBC liga za škofjeljski srez smotno organizirana in vsesplošno zdravstvena socialna ustanova, ki je s svojim delom upravičila obstoj, pa tudi popolno zaupanje. Šole, občine, župni uradi, šolska društva, RK, delavske organizacije, PD, tujsko prometne ustanove, skratka vsi kažejo največji smisel za širokopotezno akcijo lige.

Liga je imela lani 287 opravihlih števil z nad 1000 dopoln, pomoč je našla pri Zvezi, OUZD, industriji, denarnih zavodih, društvih pa pri članstvu samem, tako da se je moglo od besed prestopiti k dejanjem. Šolska politika in pa Zdrav-

stveni dom, ki oba že delujeta, sta plod štiriletnih prizadevanj Lige, ki ne bo opustila ničesar, da svoje delo še izpopolni in razširi. Liga je imela 37.707,03 din prejemkov in 32.689,50 din izdatkov, bodoci proračun pa predvideva 62.200 din dohodkov in 68.350 din izdatkov.

Po izglasovani razrešnici je spregovoril vodja Protituberkuloznega dispanzera dr. Savinšek. Dispanzer je imel doslej 100 obiskovalcev. Ena četrtina je bila res bolnih, ostali pa zdravi. Manjkata še temnica za shranjevanje in mikroskop. Po vzpodbudnih besedah govornika je bil izvoljen novi odbor, nakar je postavil najagilnejši poverjenik lige g. Bakšič iz Reteč predlog, naj bi se od vsakega državljanca pobiralo po 2 din za protijetično borbo. K tej stvari je spregovoril tudi dr. Neubauer, rekoč, da bo o organizaciji borbe proti jetiki govoril tudi protituberkulozni kongres v Skoplju. Sprejet pa je bil tudi predlog, naj se zaradi enotnega nastopanja delegacije domači govori popreje obdelajo skupno pred zvezino skupščino.

Letna skupščina je bila s tem zaključena, nato pa je spregovoril dr. Neubauer, ki je analiziral težnje protijetične borbe z vseh strani. Proglasil je loški dispanzer za otvoren, nato pa je bil sporočen sklep, da se dispanzerja ne poslužujejo lahko le člani, marveč tudi deca članov do 14 leta brezplačno. Dr. Kocijančič je opozoril na glasilo »Delo proti tuberkulozi«, zaščitna sestra gđc. Božinkova pa je že-

Umrl nam je najplemenitejši mož, oče, tast, stari oče, gospod

Ivan Vrančič

podpredsednik stola sedmorice v pokoju

Pogreb bo v torek, dne 27. februarja 1940 ob 1/5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta 13, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo v četrtek 29. februarja ob 7. uri pri Sv. Jakobu.

Venci se po pokojnikovi želji hvalažno odklanjajo.

LJUBLJANA, dne 15. februarja 1940.

Rodbina
Vrančič, Klemenc, Bazili

Za razvoj in napredek obmejnega lovstva

Z letošnjega obsega zboru Lovskega društva Maribor

Maribor, 25. februarja

Vsaokletni občni zbor Lovskega društva v Mariboru predstavlja važen društveni dogodek in važno priliko za nove sklepe in pobude naše popularne zelene bratovščine, ki ima v svoji sredini izvrstne pobornike ter odlične predstavnike našega lovstva. Zares uspešno in plodonosno je delo funkcionarjev mariborskega Lovskega društva, ki je med najmočnejšimi društvi ob meji in v državi sploh, saj šteje 940 članov in razen tega še 272 lovskih čuvajev.

Ponosni zbor zelene bratovščine je vodil tudi letos doletni predsednik ravnatelj g. Bogdan Pogačnik, ki je z iskrenim pozdravom vsem navzočim članom, predstavnikom obsega in korporacij ter zastopnikom podeželskih odborov otvoril današnji redni občni zbor. Poročal je o živahnem delu in pretekli poslovnosti. Posebno izčrpno pa je bilo poročilo mariborskega tajnika prof. Šaupca. Izvesti je uspešno akcijo za točno določeno število odstrela srnjadi in deloma gamzov za vsa lovišča v vsem območju društva. Posebne zasluge za to uspešno akcijo si je stekel šumarski referent svetnik g. Miklavžič, ki je s smotno besed-

do in članom vršil sestanke lovskih zakupnikov in lastnikov lovišč. Srnjad se ne bo več v taki meri odstreljevala kakor doslej. Za vsako lovišče je točno določeno število odstrela srnjadi celo po spolu in predvideva zadevna uredba občutne kazni za prekršitelje, kar nam nudi jamstvo, da si bodo marsikatera lovišča kmalu spet opomogla. Določitev odstrela velja zaenkrat do 1. 1947. Za obnovo krvi divjačine so poskrbeli sami zakupniki in je ravno sedaj v teku akcija, da se prerodi naš fazan na Dravskem polju. Društvo je poskrbelo tudi za to, da so zakupniki dobili zahtevano količino kamene soli za divjad. Prav tako je tudi društvo skrbelo za zastrupljanje vran, šoj in srak. Sploh je bilo vse delovanje odbora osredotočeno na to, da se naše lovstvo razvija v cilju plemenitega sporta, na drugi strani pa, da se goji divjačina.

Iz poročila blaginjskega g. ravnatelja Boltavčerja je bilo razbrati, da je blaginjsko stanje društva povojno. Sledila so poročila ostalih funkcionarjev. G. Vukmanič je kot društveni gospodar poročal o društvenem inventarju, ki se iz leta v leto množi. Za strelski odtok je poročal g. Sprager, ki je orisal odsekovo delovanje v preteklem

letu. Člani strelskega odseka so se z velikim uspehom udeležili skoro vseh strelskih tekmov v Sloveniji in si je priboril prvenstvo dravske banovine član Lovskega društva v Mariboru g. Vukmanič. O delu propagandnega odseka je referiral g. Gilly, ki je tudi poročal o društveni knjižnici. Sledilo je poročilo g. dr. Kovačeca, ki je poročal za pravni odtok. Pohvalno je omenil veliko poizvedovalnost člana odseka g. dr. Senekoviča, ki si je hvalevredno prizadeval, da se zatre divje lovstvo. Naposled so poročali predstavniki posameznih podeželskih odsekov. Za odtok v Mežici je poročal g. Veselko, za Vuhred-Marenberg g. inž. Pahernik, za Dravograd g. Ornik in za Pesnico g. Srečko Krajnc. Vsa poročila so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Na dnevnem redu so bile volitve 7 odbornikov, ki so bili izbrani na zadnji odborovi seji. Vsi so bili spet izvoljeni v odbor. Na novo sta bila izvoljena v odbor g. Šel primarij dr. Janko Dermovšek in gozdarski nadsvetnik inž. Urbas. Pri slučajnostih so se obravnavale razne interne zadeve, nakar je predsednik g. Bogdan Pogačnik zaključil lepo zborovanje naših obmejnih lovcov.

stenjaka negibnega na tleh. Bil je popolnoma trd kakor kamen, njegova obleka pa je bila zaradi bruhanja umazana. Tedi se je orožnikom poročilo sum, da je bil Trstenjak morda zastrupljen. Zaradi tega so Trstenjakovo truplo raztelesili. Sodna komisija pa je dognala, da je pokojni Trstenjak zaradi vinjenosti obležal na tleh in zmrznil.

Svojega moža je zastrupila? Med vaščani pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji so se širile govorice, da je 62 letna posestnica Matilda Cajnko leta 1933 zastrupila svojega moža. Orožniki, ki so že svojčas Cajnko osumili, da je zakrivila smrt svojega moža, ki je dne 3. avgusta 1933 nenadoma umrl, so zadevo znova preiskali ter zaslišali celo vrsto priči, ki so zelo obremenilno izpovedale glede Matilde Cajnke. Baje je vmešala strihlin v posušeno, ki to je zavil pokojni Cajnko in na posledica zastrupljenja umrl. Pri zaslišanju pa je Matilda Cajnkovala odločno zanikala vsako krivdo. Z zadevo se sedaj znova pečačo oblastva, ki skušajo dognati, ko. ko je resnice na govoricah, ki se širijo med vaščani.

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, kmojenje in precepjanje sadnega drevja se vrši 4. in 5. marca t. l. na vinarski in sadijski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsaki dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano in prenočišče skrbijo udeleženci sami.

Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek dne 26. t. m. predava g. Pirnat V. Viktor, prov. referent iz Ljubljane, o Finski, deželni tisočletih lezer. Predavante pojasnjuje številne sklopične slike.

Pernuovi so zborovali. V Narodnem domu je bil včeraj dop. letni občni zbor Kolesarskega in motociklističnega kluba »Pernu«, ki ga je otvoril in vodil dolgoletni predsednik g. Anton Hlešč. Orisal je vse težave, s katerimi se morajo boriti obmejni kolesarji in motociklisti. Njegovo poročilo sta dopolnila tajnik g. Močivnik in blaginjski g. Jelinek. Občni zbor je sklenil razpustiti vseh 7 podeželskih sekcij ter jih priključiti naravnost matičnemu društvu. Letos bo »Pernu« praznoval 20letnico ustanovitve in bo klub priredil obširen sportni program. Pri volitvah je bila izvoljena naslednja nova uprava: Anton Hlešč, predsednik, Franjo Lazar I. podpredsednik, Franc Unger II. podpredsednik, Tone Močivnik tajnik, Franc Jelinek blaginjski, Valentin Šibenik in M. Zervaj tehnična referenta. Odborniki: Vidmar Ivan, Ivan Junker in Franc Kuder. V nadzornem odboru so Mirko Vardin, Ivan Jare in Ivan Kovač. Odbor »Pernu« je povzročil svojemu častnemu predsedniku in predsedniku in znak priznanja lepo diploma.

Razne vesti. Na Pobrežju cesti je predica Angela Štampar padla na pole-dnenih tleh tako nesrečno, da si je poškodovala hrbtenico. Mariborski reševalci so jo odpravili v bolnico, kjer se zdravi tudi gostilničar Jožef Vrecl s Pobrežja, ki si je pri padcu z motocikla zlomil levo nogo. Zrtev zimskega sporta je postal 14letni posestnikov sin Maks Zirniger iz Radvanja, ki si je pri smučanju zlomil desno nogo. Na Glavnem trgu je neki avto povozil 41letnega posestnika Jakoba Senekerja iz Srednjega Gasteja, ki je obležal z zlomljeno desno nogo. Vsi poškodovanci se zdravijo v mariborski splošni bolnici. — Neznaneu sleparju je nasledila Marija Hecl, žena stavbega delovodje. Na njenem stanovanju se je namreč oglašil mlajši možki z listkom, na katerem je bil podpisani neki dobi znanec njegovega moža. — V pismu prosi naj izroči prinašalcu pisma 200 din. Žena je v dobri veri neznanec denar izročila. Izkazalo pa se je, da je nasledila trliku. Za goljufom pozveduje policija.

Krađejo. V Strossmayerjevi ulici je spretel žepar izmaknil zasebniki Angeli Haložan s Tržaške ceste 47 denarnico, v kateri je bilo 96 din gotovine. Zeparjeva žrtev je postala tudi železničarjeva žena Ana Fridau, ki ji je neznan zlikovec izmaknil v prodajalni Nabavljalne zadruge denarnico, v kateri je bilo 160 din gotovine. — Mizarskemu mojstru Albinu Justinu, stanujočemu v dr. Krekovi 42 v Studenčih, je neki tat odpeljal izpred neke gostilne v Ulici kneza Kocija 1000 din vredno kolo znamke »Styria« z evid. št. 2-131229. — Iz ključavničarske delavnice tvrdke škrijerj & Dolenc so neki zlikovci ukradli večjo količino starega železa. — Privatnemu uradniku Ivanu Berliču je izginil iz neke gostilne na Meljski cesti zimski plašč, vreden 800 din.

Neodloženo se je končal šahovski turnir med šahovskim klubom Vidmarjem in šahovsko sekcijo SK Železničarja, ki se je vršil včeraj dopoldne v okviru prvenstvenega tekmovanja Slovenske šahovske zveze. Rezultat je bil 4:4. Posamezni rezultati so Gerželj (V) : Regorščak (Z) remis, Misura (V) : Maroti 1:0, Kukovec (V) : Babič (Z) remis, Kuster (V) : Mohorčič (Z) 0:1, Lukeš (V) : Vidovič (Z) 1:0, Peče (V) : Dasko (Z) 0:1, Nosen (V) : Knečič (Z) 1:0, Skrelovnik (V) : Foray (Z) 0:1. Naslednje tretje kolo bo prihodnje nedelje in sicer se bosta srečala SK Železničar in Mariborski šahovski klub.

Na Pobrežju je gošelo. Pri Tekavčiču na Pobrežju je nastal včeraj dopoldne okoli pol 9. ure v dvoranišču požar, ki je ogrožal gospodnje objekte tvornice »Utenšilac«. Na kraj požara so takoj pribreželi mariborski ter pobrežski gasilci, ki se jim je posrečilo, da so ognju lokalizirali ter odstranili nevarnost, da bi se požar razširil. Škoda, ki jo ima posestnik Tekavčič, še ni točno ocenjena, prav tako tudi ni znano, kako je nastal ogenj.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22-70.

Na tuj račun sijajno živel. Dne 27. novembra 1939 je prišel v mariborski hotel nekd moški, ki se je izdal za trgovca s sadjem. Znal si je pridobiti zaupanje in je skozi tri mesece sijajno živel. Narodil si je tudi sobo. Ko so ga večkrat opominjali, naj poravnava dolga, se je spretno izmikal ter je potolžil vodstvo hotela, da pričakuje vsak dan denarja. Plačal seveda ni ničesar in tako je narasel dolg na 3862 din. Pred dnevi pa je imenitni »trgovec« neznanu kam odšel, ne da bi poravnal dolg. Zadeva je bila prijavljena policiji, ki polzveduje za sleparjem.

Dvojni Matija podvojeno led razbija

Sv. Matija premaknjen na 25 februar — Prvi roj metuljev — Popoldne + 12°

Maribor, 25. februarja.

Letošnji sv. Matija se skoro idealno uveljavlja kot svetnik vremenskega preobrata. In sicer kakor se ga vzame: ali po običajnem šteju na 24. februarja, kakor ga zaznamujejo nekateri kolektarji tudi za letos, ali če se upošteva prestopno leto, v katerem se sv. Matija pomakne za en dan naprej, torej v letošnjem primeru na današnjo (Matijevo) nedeljo. Še lepši kot včeraj, ko so se tudi pri nas pojavili vplivi viharne katastrofe na jugovzhodu, je bil današnji Matijev dan, Ponoči in proti jutru je še 2 do 4 C. pod ničlo, a popoldne v senci še 5, na soncu pa celo že 12 C. nad ničlo. In to že na predpomlad opozarjajoče sonce! Na Kalvariji je vzbudilo iz zimskega spanja že večji roj pri metuljčkih, ki so veselo rajali vrh vinograda vinorejske soje. Snag se je kar vidoma topil od zgoraj navzdol in se tajal od spodaj navzgor. Drobnji krilati na Kalvariji, ki so srečno prezimili, so se včeraj in danes že zopet veselo oglašali in prišli — kakor že vet let — že da leč dol naproti svojememu staremu znanu, ki skrbi zanje tudi v najhujši zimi in visokem snegu. Tudi ljudje se danes počutijo čisto drugače, kakor so se dotlej. K vaš-

Obsejana. Kakor smo že poročali, sta se morala v soboto dopoldne zagovarjati pred malim kasnim senatom mariborskega okrožnega sodišča 26letni Franc Pšajd in Ferd. Horvat, ki sta pred ocrkvijo sv. Urbana pri Ptuj 26. decembra 1939 zaborila posestniškega sina Franca Krambergerja, ki je umrl zaradi izkvaritve. Pšajd je bil obsojen na 5 let robije ter na 4letno izgubo častnih državljskih pravic, Ferdinand Horvat pa na 3 leta strogega zapora.

Mariborsko vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura 7.8 davi pa -6.8. Vremenska napoved pravi, da bo malo oblačno in toplejše vreme.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 26. febr. Zaprto.

Torek, 27. februarja, ob 20. uri: »Kovarsvo in ljubezen« Red C.

★

Gelarjeva 68 letnica v mariborskem gledališču se v kratkem proslavi z nlez vim najboljšim odrskim delom, kom d'jo »Vdovo Rošlino«, ki se to pot predstavi v avtorjevi deini predelavi.

Požrtvovalno delo za bližnjega

Gasilske edince župe Maribor desni breg so tudi lani obvarovale mnogo imetja pred ognjem

Maribor, 25. februarja

Ob lepi udeležbi zastopnikov gasilskih čet iz srezja Maribor desni breg je bil danes dopoldne v Gasilskem domu na Koroski cesti redni občni zbor gasilske župe za Maribor desni breg. Tudi letošnji občni zbor je sprito podanih poročil izprizhal zgledno nesebičnost in požrtvovalno pripravljenost naših vrlih gasilcev, kadarkoli bi je plat zvona in kadarkoli je treba hiteti bližnjemu na pomoč. Znano je, da so naši obmejni gasilci zelo disciplinirani, da so tudi v tehničnem pogledu zelo izveščani in dobro opremljeni z vsemi sodobnimi gasilskimi pripravami.

Današnji gasilski zbor je otvoril s prievnina nagovorom zaslužni starešina gasilske župe Maribor desni breg g. J. Klemenčič, ki je v uvodu predlagal pozdravno brzojavko vrhovnemu pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu. Zatem je poročal o vajah, vadniku za orodje, knjižnici, tečajih, odlikovanjih in drugih aktualnih zadevah. Njegova izjava je znatno izpolnila poročila župnega tajnika g. Milana Klemenčiča, blaginjskega Antona Pšeničnika in preglednika računov g. Mirka Krajncja. V edincih gasilske župe je včlanjenih 812 članov. Dohodki vseh čet izkazujejo 324.254,46 din, izdatki pa 253.440,20.

din. Požarov, pri katerih so sodelovali in pomagale posamezne edince, je bilo 99. Malih požarov do škode 10.000 din je bilo 10, srednjih do škode 50.000 din je bilo 18, večjih do 100.000 din 4, večjih do škode za več kakor 100.000 din pa 5. Gorelo je med drugim 16 stanovanjskih hiš in 28 gospodarskih poslopij. V 13 primerih je bil vzrok požara neznan, v 13 primerih pa obstoja st. m. da je ogenj zanešla zlobna roka. Casilci so bili teumorno zaposleni pri gašenju 147 ur in 16 minut, pri vseh požarih pa je sodelovalo 660 gasilcev. S svojim požrtvovalnim gasiljem in hitro pomočjo so obvarovali gasilci srezja Maribor desni breg v preteklem letu imovne v vrednosti 4.090.000 din.

Zbrani delegati so s priznanjem sprejeli posamezna poročila. Popolna soglasnost se je pokazala tudi pri volitvah, pri katerih so bili izvoljeni: J. Klemenčič starešina, A. Pšeničnik podstarešina, Milan Klemenčič tajnik, Mirko Krajnc blaginjski. V odboru so še Kaloh, Podhraski, Medved in Kac. Starešina g. Klemenčič je s toplimi bodrilnimi besedami zaključil občni zbor in pozval vse navzoče, da se s strajenimi silami združijo k nadaljnjemu požrtvovalnemu delu in prid bližnjemu.

Smučarji ISSK Maribora so se spet izkazali

Na patrolnem teku so zasedli prvo, Jeseničani pa drugo mesto

Maribor, 25. februarja.

Danes dopoldne se je v okolici Maribora spet vršila smučarska tekma, ki jo je priredil aginji SK Železničar, ki je letos organiziral že več lepih zimsko-sportnih prireditvev. Danes pa je SK Železničar priredil smučarski patrolni tek, ki je precej težka zimsko-sportna disciplina. Vsaka patrola je bila sestavljena iz 3 tekmovalcev, i. sicer 1 vodje in 2 tekmovalcev. Vsak posameznik je imel v nahrbtniku tovor 5 kg in je bil pogoj, da prispejo vsi trije tekmovalci skupno na cilj.

Start in cilj za današnji patrolni tek sta bila pred Zabelnikovo gostilno pod Kalvarijo. Na startu je bilo od 6 prijavljenih patrol 5. Kot prva je odrinila na 12 km dolgo progo patrola SK Bratstva z Jesenice, zatem SK Železničar, nato ISSK Maribor ter druga patrola ISSK Maribora in patrola SK Železničarja. Med številnimi gledalci je prevladovalo splošno mnenje, da bodo Jeseničani zasedli prvo mesto, ki so prišli v Maribor izključno z juniorji. Toda tokrat

Jeseničanom sreča ni bila naklonjena in so morali prepustiti zmago prvi patroli ISSK Maribora, ki je prevzela tipično norveško progo, ki je bila dobro izpeljana, v času 1:11:29. Tekmovalci, ki so si priborili lepo darilo, so bili Fanelj, Šubic in Legvart, ki so znova dokazali, da so najboljši smučarji ob naši severni meji. Na drugo mesto se je plasirala patrola SK Bratstva z Jesenice v času 1:16:53. Bratstvo so zastopali Stana, Pogačnik in Razinger. Na tretje mesto se je plasirala patrola SK Železničarja, ki so jo tvorili Černec, Kramaršič in Babič, v času 1:26:31; na četrto ISSK Maribor II (Stante, Škerget in Simčič) v času 1:30:25. Druga patrola SK Železničarja je odstopila in ni prispela na cilj. Tekmovalna proga je imela 20 naravnih zaprek ter je znašala višinska razlika 100 m.

Tekmovanje se je končalo brez nezdod in protestov, kar je dokaz, da je bila organizacija brezhibna. Tehnično vodstvo današnje prireditve je bilo v rokah gg. Heriča in Pirnata.

Delavce so spravljali čez mejo

Aretacija krivcev — Sv. Ožbald ob Dravi izhodišče tihotapstva ljudi čez mejo

Maribor, 25. februarja

Svojčas smo poročali o novem zlu, ki se je porajalo ob naši meji. Pretkani in brezvestni agenti so z vabljivimi ponudbami spravljali brezposelne delavce, zlasti iz Hrvaške do meje. Tukaj so jih potem prevzeli drugi posredovalci ter jih pustili navadno na — ceditu. Oblastva so si intenzivno prizadevale, da bi razkrinkala organizacijo brezvestnih agentov, ki je bila izpeljana od Zagreba preko Maribora do meje.

Zadeva se je sedaj precej razčistila z aretacijo dveh vidnejših tihotapcev ljudi preko severne meje. Neke vrste izhodišče za te sumljive posle je bil Sv. Ožbald ob Dravi, kjer so sedaj orožniki zajeli nekega 39letnega Albina Ropiča in 41letnega Imbra Sinkoviča. Od začeta sta oba tajila krivdo. Pod težo dokazov pa sta končno klonila in sta nazadnje vse lepo in skesano priznala. Izpovedala sta, da sta v zadnjem času spravila čez mejo preko 20 brezposelnih hr-

vatskih delavcev. Neki zagrebški agent je posredoval pri vsej stvari. Za to je prejel od vsakega delavca od 350 do 400 din. Sinkovič in Ropič sta pa od tega delca dobila po 200 do 250 din od vsakogar, ki sta ga spravila skrivaj čez mejo. Zagrebški agent je spravil lahkovorne žrtve iz Zagreba v Maribor in nato k Sv. Lovrencu na Pohorju, kjer sta jih potem prevzela Ropič in Sinkovič. Važen je tudi njun popis poti, po kateri sta brezposelne delavce prepeljala čez mejo. Orožnikom sta točno pokazala pot, izpovedala pa sta tudi druge važne reči. Njune izpovedbe bodo precej pomagale k popolnemu razčiščenju brezvestnega izrabljanja neukosti in bede brezposelnih delavcev, ki so si morali naravnost izposoditi denar, da so ga potem lahko izročili svojim pretkanim zavajalcem, zau-pajoč njihovim prišepetavanjem o izobnem zaslužku in lepšem življenju onstran meje.

Mariborske in okoliške novice

V cvetu mladosti... V splošni bolnici je umrla v cvetu mladosti rudarjeva žena Elizabeta Tomšičeva, stara 24 let. Trajen ji spomin. Žalujemo naše globoko sožale!

Iz Dravske doline. Marenberg je dobil sedaj telefonsko zvezo s postajo Vuhred-Marenberg, ki je doslej ni imel.

Pošteno je razbil led sv. Matija včerajšnja nedeljo. Bila je lepa, prijetna februarjska nedelja, sonce je izzavilo Mariborčane v bližnjo okolico, četudi je na vseh straneh teklo zaradi topljenja snega.

Stoletna pratika starega Ljubljanačana

Uresničene sanje — Velikonočno prerokovanje

Maribor, 25. februarja

Nekomu se je te dni sanjalo, da je nekod v Ljubljani izšla takozv. stoletna pratika in da je v njej nekaj posebnega glede letošnje Velike noči. Sanje so bile tako žive, da je še tisti dan v studijski knjižnici popraščal, če imajo kaj takega na razpolago. Odgovor se je glasil nikalno. Sanjar pa ni odjegal in je sam iskal dalje. Ustavil se je pri Val. Vodniku, ki je v dobi po francoski revoluciji izdal veliki kolektar. Pri iskanju te izjave pa se je res našla ona v sanjah gledana pratika z naslovom:

STOLETNA PRATIKA

devetnajstega stoletja od 1801—1901 Sa duhovne desheiske sluhabnike in kmeto. V Ljubljani 1847. Na prodaj pri Leopoldu Kremščarju, bukvoresu in kupzhevalcu s bukvami. Natisnil Joshef Blasnik. Knjiga

Zopet cela vrsta sportnih prireditev

Včerajšnja nedelja je bila najbrž zadnja v letošnji zimi za zimski sport v nižinah

Ljubljana, 26. februarja.

Včerajšnja nedelja je bila zopet borata na sportnih prireditvah. Zim ki sportniki izkoriščajo ugodno vreme in so zlasti včeraj izrabili lepo nedeljo, najbrž zadnjo v letošnji zimi za zimske prireditve. vsaj v ožji okolici V višje ležečih krajih pa bodo zaradi obilice snega mogoča tekmovanja še v marcu in celo v aprilu.

V Ljubljani smo imeli druge skakačne tekme na Mostecu, to pot pod okriljem in v organizaciji Smučarskega kluba Ljubljane. Že je kazalo, da bo šla prireditve po vodi, kajti v soboto je postalo že precej južno, a ponoči je zopet zmrazilo in včeraj dopoldne je klub izžurnemu snegu ob lepem solnčnem vremenu skakala mlada garda smučarjev, med njo tudi elita naših najboljših, na Mostecu. Med seniorji je zasedel prvo mesto Jože Nedog 310,3 (23. 22. 25). Vidic Andrej 292,3. Pogačnik Tone (Bratstvo) 275,5 Favorit je bil sicer Karel Klančnik, ki je tudi skakal v krasnem stilu, a je pri enem skoku padel in je zaradi tega zasedel šele peto mesto. Med juniorji pa je nadarjeni Leon Bukovnik (Bratstvo) dokazal, da je res eden naših najboljših in je s 323,9 zasedel prvo mesto (22,5. 21,5. 24), drugi je bil Javornik Ivo 322,3. Lokar, oba smučski klub Ljubljana. Med subjuniorji pa je bil prvi Dornič Boris (Dovje-Mojstrana) 314,5. (19. 18,5). 2. Jenko Jože in 3. Rogelj Albin (oba Ljubljana).

Organizacija prireditve je bila prav dobra. Škoki so se vrstili nazlo drug za drugim. Skakalo je 48 tekmovalcev, ki so dokazali lepo znanje in tudi viden napredek, tako da so bili številni gledalci, ki so napolnili pobočje in dolino Mosteca, prav zadovoljni.

Na Mrzlici in na Križki planini do Sv. Katarine so bile včeraj tekme za prvenstvo LZSP v alpski kombinaciji. V slalomu so bili rezultati naslednji: 1. Mulej Tinček (I) 1:58,2. 2. Volter (Ljubljana) 1:58,8. 3. Mulej Miloš (I) 2:03,7. Tudi v smuču je Mulej Tinček zasedel prvo mesto s 5:48, drugi je bil Jerin (SK Kum) 5:51. 3. Kolcalj (Lj.) 5:54. 4. Volter 5:56. V alpski kombinaciji je bil skupni plasman naslednji: 1. Mulej Tinček (I) 554,6. 2. Volter Kristi (Lj.) 566. 3. Magušar (I) 587. Hlirjan Tinček Mulej je torej postal prviak LZSP v alpski kombinaciji.

Na Pokljuki se je včeraj začelo tekmovanje za državno prvenstvo deklet v alpski kombinaciji s smukom na Lipenci. Rezultati so bili naslednji: 1. Pernuš Poljka (smk. Ljubljana) 1:49,3. 2. Helm Erža

v priročni obliki, solidni vezavi je zlato obvezana, še v startu, a že lepi slovenščini in z zelo zanimivo vsebino. Zaključuje z opombo, pod katero se nahaja sveta izjave: V Ljubljani 17. Rošnlga zveta 1847 (Podpisani) Juri Volk.

Iz vsebine je točasnno najbolj zanimiv pouk: »Kdaj je velika nož prasnovati in zaključuje z zanimivo prerokbo: Quando Marcus pascha dabit, Antonius pentecostabit, Joannes Christi Corpus adorabit, Tutus mundus vas clamabit.

to je: Kdar veliko nož bo Marka dal, Padovanik Anton pa binkushtoval, Janes molli svet' Telc kleszhe: Tedaj bo upil sel svet gorje. Je pa v tej knjigi še mnogo drugih, še danes uporabljenih zanimivosti.

(Skala - Jesenice) 1:57,8. 3. Praček Lojzka (Gorenjec) 2:16,2.

Pod Pohorjem je bil včeraj dopoldne smučski patrolni tek na 12 km. Vsaka patrola je štela 3 tekmovalce in vsak je moral v nahrbtniku nositi 5 kg tovora. Prva je prispela na cilj patrola SK Maribora v 1:11:29. 2. je bilo jeseniško Bratstvo v 1:16:53. 3. SK Železničar z 1:26:31. Bratstvo je poslalo v borbo svoje juniorje, ki so se častno odrezali.

Včeraj so se pričela tudi tekmovanja za prvenstvo hrvaško-slovenske lige Ljubljane. Je šla v precej okrnjeni postavi v Sarajevu, njen prvi pomladni start pa ni bil preveč srečen. Njen nasprotnik, sara-jevski Šašk jo je namreč odpravil kar s 5:0 (3:0). Kljub visokemu porazu je pa Ljubljana predvedla zadovoljivo igro in rezultat ne odgovarja poteku igre, ker je bila Ljubljana zlasti v drugem polčasu v premoči in bi lahko zabila več golov.

Gradjanski je v Zagrebu temeljito obratunal z Bačko, kateri je natresel 5 golov v mrežo, a Concordia je s svojim pomla-jenim moštvo presenetila z odlično igro. Uspejo ji je premagati Haška s 4:0. V Osejku sta si Slavija in Hajduk delila točke, tekma je ostala brez gola. V srbski ligi je BSK zmagal nad Volvodino 5:0. Baak je odpravil Gradjanskega iz Skoplja s 3:0. ŽAK je zmagal nad Zemunom z 1:0. V Sarajevu pa je Slavija odpravila Jedin-stvo s 6:1 in v Borovu je Baia zmagal nad Jugoslavijo z 2:1.

Iz Celja

—c Krajevna organizacija Legije Koroških borcev v Celju je imela v nedeljo redno letno skupščino, na kateri je bil podan obračun o požrtvovalnem in uspešnem delu v preteklem letu. Krajevna organizacija ima 825 članov. Zborovalci so ponovili zahtevo, da se prizna koroškim borcem dobrovoljstvo. V novi odb. so bili izvoljeni naslednji zg.: predsednik: Janko Bršček. I. podpredsednik Janko Wagner. II. podpredsednik Franjo Rož. I. tajnik Anton Mulej. II. tajnik Fran Jaušovec. I. blaginjski Viktor Kovačič. II. blaginjski Bazilij Jerec. odborniki Fric Mikeln. Danimir Pečnik. Josip Rajhman in Anton Renkic, namestniki Vinko Derča. Josto Koc. Alojz Kronovšek in Filip Šnabl. V nadzornem odboru so: predsednik Matej Arnež. odborniki inž. Dušan Rudolf in Ferdo Primec, namestnika Anton Dimec in Bogomil Kotnik.

Materialni izdatki mestne občine

Za pošto in telefon 50.000 din, za morebitne volitve 90.000 dinarjev, za potnine 35.000 din in za preureditev gradu 450.000 dinarjev

Maribor, 26. februarja.

Jutri bo mariborski mestni svet razpravljal na svoji proračunski seji v proračunskem osnutku mariborske mestne občine za 1946/47. Podoba je, da tudi letos ne bo nobenih posebnih debat, nekateri člani opozicije v mestnem svetu se bodo nemara tudi letos odtegnili proračunski seji in s tem — glasovali.

Nedvomno važno poglavje v vsakoletnem mestnem proračunu so materialni izdatki, ki izkazujejo v letošnjem proračunu 2.043.960 din, medtem ko so znašali lani 2.933.840 din, to je za 887.880 din več kakor letos. Če si oglejemo posamezne postavke, vidimo, da je za bolniške stroške po določilih službene pragmatike predvidena vsota 50.000 din. Za zdravila je predvidena vsota 50.000 din, za bolniško in pokojniško zavarovanje dnevnice 23. avgusta 1929 pa 140.000 din. Za vzdrževanje mestnih poslopj je določena vsota 678.000 din, in sicer pojde za zavarovanje gledališča in mestne blagajne 15.000 din, za dokončno preureditev mestnega gradu za muzej 450.000 din, kot prispevek mestnim

podjetjem k materialnim izdatkom za vzdrževanje raznih poslopj, ki jih uporablja mestno poglavarstvo 175.000 din, za vzdrževanje uradnih prostorov 10.000 din, za navijanje stolpne ure 3000 din, kot prispevek sreskim načelstvom za vzdrževanje uradov 25.000 din. Sledijo postavke za čiščenje uradnih prostorov v iznosu 17.800 din, za kurjavo uradnih prostorov v znesku 62.000 din, za najemnine za kon-skrpcijski urad 26.650 din, za knjige, časopise, tiskarska in književska dela 100 tisoč dinarjev, za razne pisarniške potrebš-tine 154.000 din, za poštne in telefonske pristojbine ter kolke 50.000 din, za potnine in povračila potnih stroškov za službena potovanja 35.000 din.

Mestna občina skrbi za službene obleke magistratnih slug, pa tudi za obutev. Tako je v novem proračunu znesek 2800 din za nabavo 35 službenih čepic, nadalje 5000 din za nabavo 5 službenih oblek, 1200 din za 2 dežna plašča in 3450 din za 23 parov čevljev. Za postavko odgozne postaje in policijske zapore je namenjena vsota 23.660 dinarjev.

V novem proračunu imamo nadalje pod poglavjem materialnih izdatkov vsoto 9400

din za reprezentanco, ki je na razpolago županu oziroma magistratnemu direktorju. Za pravno zastopstvo v mestnih zadevah je predvidena vsota 10.000 din, za telesno vzgojo naroda v smislu zakona o telesni vzgoji naroda 80.000 din, za morebitne volitve 90.000 din, za pomožne dostavilce pa 140.000 din.

Naposlled sledi še pobiranje mestnih dav-scin. Ta postavka izkazuje 318.500 din, ki jih plačuje mariborska mestna občina v zvezi s stroški pri pobiranju mestnih dav-scin. Merilozkusemu uradu je namenjenih 500 din, za bolete, tržnine in stojnine 6000 din, za nabavo, postavljanje, popraviljanje in čiščenje tržnih miz 60.000 din, za od-merjanje mestne prenosilne in pobiranje mestnih doklad 30.000 din, za pobiranje uvoznice 40.000 din, stroški za pobiranje trošarine 40.000 din, stroški za revizijo krajevne kontrole 10.000 din, povračila na davcih 10.000 din, komisijske pristoj-bine 40.000 din, popravila mestne tehnične 2000 din, za tehničarje 15.000 din, za cest-no kontrolo za uvoznice 50.000 din, za pri-staniško paznico 3000 din, za nepredvidene izdatke pa 10.000 din.

v glavo. Pri sodni obdukciji bodo skušali sedaj točno ugotoviti pravi vzrok Poteže-ve nenadne smrti. Pokojni Potež je bil dolgo vrsto let zaposlen v ruski tovarni za dušik. Napram svojim stanovanjskim to-varšem je bil odkritosten in dober pri-jatelj. Zaradi tega so ga imeli vsi radi.

Mariborsko vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura 2,5, davi —9,7. Vre-menska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in mirno vreme.

Mariborski drobiž

Torek, 27. ob 20.: Kovarstvo in ljubezen. Red C.

Sreda, 28.: Zaprti.

Četrtek, 29. ob 20.: Via Mala. Zadržlj.

Globoko znižane cene.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

Nov izum za proizvodnjo bencina in mineralnih olj

G. Golu je bil za zanimivo iznajdbo podeljen patent št. 15.256

Maribor, 26. februarja

Le malo komu je menda znano, da je tvrdka Motorol v Mariboru zgradila rafinerijo za mineralna olja s kapaciteto 15.000 kg dnevno. Fonovno je bila tvrdki prepovedana predelava srove nafte in je bil obrat brez povoda zapечат. Tudi ni mogla dobiti uvoznih dovoljenj, dokler ni bila stvar po štirih letih z dvema za tvr-dko ugodnima sodbama državnega vrta končana.

Najzanimivejša pa je to, da predeluje tvrdka Motorol s sivo rafino po povsem novem načinu s pomočjo električnega to-ka. Njena naprava ki se povsem razli-kuje od doslej obratujočih destilacijskih

aparatur, je koristna iznajdba vodje tvr-dke g. Gustava Gola in mu je bil za to po-deljen patent št. 15.256, k čemur mu iskreno čestitamo.

B'stvo te iznajdbe, ki je zbudila v vseh strokovnih krogih veliko pozornost, je v tem, da se s pomočjo razmeroma male aparature, kamor se sirovna neprenehoma dovaja, pridobi istočasno osem razli-čnih produktov, ki po svoji kvaliteti mno-go prekašajo produkte, ki se proizvajajo na doslej konstruiranih destilacijskih apa-ratih. To omogoča tudi boljše kvaliteto blaga, o čemer so se odjemalci lahko že prepričali.

Proti ukinitvi strokovnih združenj

Protest gornjeradgonskih združenj lesnih, kovinarskih in oblačilnih strok

Gornja Radgona, 22. februarja

Gornjeradgonska združenja lesnih, kovinarskih in oblačilnih strok so z ogorčen-jem protestirala proti odloku zbornice za TOI o ukinitvi teh združenj ter priklju-čitvi istih k splošnemu združenju obrtni-kov. Na tozadevnem sestanku, ki se je vršil te dni, so nastopili vsi obrtniki sogi-ne okraja Gornje Radgone in se sogla-sno izrekli proti ukinitvi združenj, ki ob-stojajo od leta 1885 torej 55 let in so de-lovala vsa leta vzorno in brezhibno ter so tako stanje našle tudi vse doslej izvršene revizije. Ne glede na to, da vidijo obme-ji obrtniške krogi v splošni združitvi mno-go več zamude časa ter kompletnosti, bi bilo vzdrževanje večjega aparata, to je kvalificiranih pisarniških moč in potreb-nih lokalov zvezeno z mnogo večimi stro-ški, ki jih zlasti podeželski revni obrtni-

ški sloji težko zmorejo. Dejstvo je in vsa-ko bo temu pritrtili, da so dosedanja od-borniki združenj kot izkušeni obrtni ki in praktiki vodili združenja mnogo uspeš-ne in znatno ceneje, ker so opravljali te funkcije brezplačno kot častne funkcije, nekateri že nad 50 let. Zaradi tega je bi-tu članarina znatno nižja ter je znaša-la povprečno od 10 do kvečjemu 25 d'n za člana. Ker ta malenkostna članarina pri številu 220 članstva ni bila izterljiva v 36 primerih, je jasno, da ne bodo izterljiva še večja bremenila, ki bi jih naprtila obrt-niškim krogom ukinitve in združitve teh združenj.

Združenja so na podlagi teh ugotovitev vložila na pristojno ministrstvo in ban-ko upravo v Ljubljani obrazložene in uteme-ljene pritožbe.

Tezenske novice

Tezno, 26. februarja

Matija je ne samo razbil led, temveč nam je poslal tudi skorice, ki so se v ne-deljo jutraj z veseljem žvrgolenjem opla-sali v naših sadonosnikih v znak, da je konec predolge zime. — Neznani ljubitel-ji umetnosti si je prilastil nekaj pokrajinskih slik iz verande učitelja L. Zanimivo je, da si je prilastil samo slike, ki jih je lahko dosegel, druge je pustil. — Znano Pulkovo gostilno, v kateri so prirejale svoje pri-reditve vsa tukajšnja narodna društva, je kupila neka Ljubljancanka. Upamo, da sprememba posestnika ne bo spremenila dosedanjih odnosov do naših društev, ka-terim manjka za razvoj primerna dvorana. — Nedavno se je vršila širša seja Zdru-ženja obrtnikov na Teznu, ki je eno naj-starejših združenj v Sloveniji. Odbor je storil potrebne korake in sporočil svoje soglasne sklepe na merodajna mesta, da se združenje, ki deluje že nad 40 let v splošno zadovoljstvo obrtnikov raznih strok ne ukine oziroma priklupi drugemu zdu-ženju. Zlasti se je poudarjala velika razli-ka življenjskih pogojev med mestnimi in podeželskimi obrtniki. Načelnik Skupnega združenja g. Joško Šebeder je prejel vsa tozadevna pooblastila, da skupno z osta-limi obrtniškim organizacijami namerava-no ukinitve prepriča. — Na Ptujski cesti je preminil v starosti 64 let upokojeni že-lezničar g. Franjo Baš. Pokojnik je bil iz-redno družben in splošno priljubljen. Naj v miru počiva. Preostali naše sožalje!

Zdravstvene razmere delavstva

Ljubljana, 24. februarja

Poročilo OUZD o zavarovanju in zavarovanih lani je zanimivo tudi v poglavju o zdravstvenih razmerah zavarovanega de-lavstva.

Vzporedno z naraščanjem števila zavarovancev narašča tudi število bolnikov. Lani, ko je bilo povprečno zavarovanih 99.995 delavcev, je bilo med zavarovanci 2900 bol-nikov. Med bolnike pa so prišle tudi po-rodnice. Da število bolnikov 2900 ni majhno sprevidimo po tem, da toliko štejejo v vojni trije bataljoni vojakov in da mnoga manjša mesta nimajo več prebivalcev. To-liko bolnikov je povprečno uživalo bolniško in sanatorijsko zdravljenje vse leto. Toda med temi bolniki niso šteli še šte-vilni, ki so uživali ambulantno zdravljenje. Mnogo bolnikov je bilo tudi med dru-žinskiimi člani.

Lani je bilo 212 bolnikov več kakor pred-lanskim. Po teh številkah samih pa ne mo-rimo presoditi ali število bolnikov naraš-ča ali ne. Šele razmerje med številom bol-nikov in zavarovancev v odstotkih nam pokaže nekakšno jasnejšo sliko o zdrav-stvenih razmerah delavstva. Vendar je tre-ba upoštevati tudi pri tem, da je število bolnikov v bolniški in sanatorijski oskrbi odvisno tudi od nekaterih drugih činiteljev, ne le od zdravstvenih razmer delavstva, mnogo zavisi že od zdravniških pregledov.

V odstotkih izraženo je bilo lani več bolnikov tudi relativno: in ne le absolutno. Lani je znašal odstotek bolnikov 0,18 za-zavarovancev, predlanskim pa samo 0,08. Najvišji odstotek bolnikov je bil l. 1929 samo 0,06, ravni pa l. 1924, celo 0,36. Značilno je, da je odstotek bolnikov vse-lej višji med gospodarskimi krizami, kar so nekateri hoteli razlagati s tem že ured-leti, da tedaj izkušajo izrabljati zavarova-nje nezaposleni. Ko je bil l. 1924 najvišji odstotek bolnikov, je nastopila prva go-spodarska kriza po svetovni vojni. Višek konjunktura je bil l. 1929 in tedaj je bil tudi najnižji odstotek bolnikov, čim je pa nastopila l. 1930 druga gospodarska kriza, je znašal odstotek bolnikov 0,19. Od le-

ta 1936 se je odstotek bolnikov postopno zmanjševal. Ne smemo pa tudi prezreti, da je odstotek bolnikov manjši v letih, ko je zavarovana mezda višja.

Iz Ptuja

Regulacija Drave v Ptuj. Končno je prišlo do realizacije načrta za regulacijo Drave. Dela so se predvsem začela pri Sv. Janžu na Dr. p. Sedaj pa se je vršila pri banki upravi v Ljubljani tudi licita-cija za regulacijo Drave v odseku med Ptujem in Budino, katere stroški so pra-računani na din 2.926.000. — Dela je iz-dražbalo gradbeno podjetje inž. A. Pretnar iz Ljubljane, ki je ponudilo 1,4% popusta. Čim bo ministrstvo odobrilo licitacijo, se bo takoj pričelo z deli.

Borba za lovišča v ptujskem okraju. Znano je, da so najlepša lovišča ravno v občinah ptujskega okraja. Te dni se je vršila pri sreskem načelstvu v Ptuj licitacija za zakup lovišč za dobo 12 let. Naj-lepša lovišča so bila dosedaj v rokah ma-riborskih in ptujskih Nemcev, zato ni bilo čuda, da se je bila iz narodnostnega ozira huda borba. Najhujša borba je bila za lo-višče Slovenja vas in št. Janž na Dr. p., katere lovišča je imel dosedaj v zakupu znani veleindustrialec Westen iz Celja, ki je dosedaj plačeval za obe lovišči skupaj samo 9.500. — Sedaj pa je izločitelj lovišče Slovenje vas g. Westen iz Celja za zakup-nino 21.060. — za lovišče Sv. Janž na Dr. p. pa za din 21.210. — Ker traja zakupna doba 12 let, so občani lahko veseli, ker jim bo donosalo lovišče polnih 12 let prav lepe dohodke. Tudi za ostala lovišča je bila ar-dita borba in so prešla skoraj vsa v sloven-ske roke s precej visoko zakupnino.

Težka nesreča. V tovarni Pirch za-posleni 28-letni šofer Ludvik Podbreznik je bil zaposlen pri polnitvi pnevmatik. Pri tem pa je nenadoma nastala pri električni značni sesalki eksplozija in košček železa je zadel Podbreznika naravnost v glavo ter ga hudo poškodoval. Podbreznik je imel še toliko moči, da je sam sedel v avtomobil in se odpeljal v bolnico, kjer so ga takoj operirali.

Kdo je morilec?

Maribor, 27. februarja

Pred leti smo poročali o umoru posest-nika Antona Krebsa iz Rošpoha pri Ma-riboru pod Sv. Urbanom. Takrat so ga na-šli v njegovi hiši mrtvega. Imel je smrtne poškodbe na glavi. Ljudje, ki so šli takrat mimo hiše, so čuli v hiši vpitje in ropot, pa se za to niso zmenili, ker so mislili, da gre za navaden domač prepir. Orožniki so takrat aretirali več osumljencev, med njimi tudi več pokojnikovih sorodnikov, a vsem se je posrečilo dokazati alibi.

V zadnjem času pa so se začele širiti nove govorice v zvezi z umorom in na podlagi tega so orožniki obnovili postop-anje ter začeli poizvedovati za morilecem. Vse zbrano gradivo je bilo že odstopljeno državnemu tožilstvu.

Iz Celja

Podvezeno prvenstvo v alpski kombinaciji. V nedeljo je bilo pri celjski koči nad Celjem tekmovanje v alpski kombi-naciji za prvenstvo Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza. Dolžina proge za smuk je znašala 2 km, višinska razlika 300 m, dolžina proge za slalom pa 500 m, višinska razlika 125 m. Startalo je 25 tekmovalcev iz Celja in Maribora. Rezultati so naslednji: 1. Jaka Breznik (SPD Celje) 194,5 (podsavezni prvak); Miroslav Dvorčak (SPD Celje) 191,6; 3. Franc Krajnc (SPD Celje) 183,4; 4. Miroslav Skoberne (Smučarski klub Celje) 184; 5. Božo Gašček (SPD Maribor) 182,4; 6. Franc Čop (SPD Maribor) 173,3; 7. Danimir Uršič (SPD Celje) 169,9; 8. Ernest Plešnik (Zeločnikar Maribor) 144,1.

Ob 15 letnici smrti dr. Antona Medveda

Maribor, 26. februarja

Danes pred 25 leti je Maribor pretresla neverjetna vest o nagli smrti splošno pri-ljubljene profesorja bogoslovja na drž-gimnaziji monsignora dr. Antona Medve-da. Kratko pred tem se ga je lotila gripa, katere posledice so se tako poslabšale, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je izdihnil svojo veliko plemenito dušo. Po-kojnik je bil v Mariboru splošno znana, priljubljena, markantna osebnost. In kar ga je posebno priljubilo tudi v drugih taborih, bil je kot duhovnik strpen in to že zaradi svoje prirojene prikljivosti in prijaznosti in pravicoljubnosti tudi napram drugomišljenikom. Sicer pa odločen Slovenec, vzor narodnjaka in iskren Jugosloven. Svoje ju-

goslovensko mišljenje je odkrito priznaval tudi v kritični dobi, ko so drugi okrog-nega in politični somišljeniki krenili ona znana stranpota. Za narodnost se je boril v Mariboru že pred vojno in je kot gimn.veroučitelj vzgojil cele generacije sloven-skih izobraženec. Slovensko dijaštvo je imelo v njem svojega najboljšega zagovor-nika in v potrebi tudi svojega plemenitega mecen.

Nad vse priljubljen pa je bil pokojnik kot izborni ljudski in slavnostni govornik, kakor ga za njim nima več Maribor. Njegov življenjsko delo (tudi kot izborni pi-satelj) ga je uvrstilo med naše najbolj za-služne moše, s katerimi vred mu je tudi med nami ohranjen časten spomin.

parjeva, ki si je pri padcu nevarno poško-dovala hrbtenico. Slučna usoda je doletela 20letno Vlado Vodenikovo, ki je padla na Grajskem trgu in ki si je tudi poškodovala hrbtenico. V Rušah je padla na domačem dvorišču žena trgovskega potnika Krista Derganc, ki je obležala z zlomljeno den-nico. Levico pa si je zlomila pri padcu na pole-nenih tleh 25letna delavka Ivana Lešnikova, ki si je pri padcu zlomila desn-o nogo. Vsi poškodovanci se zdaj vjo v ma-riborski splošni bolnici, kamor se je za-tekkel tudi 44letni, ki sta mu zmrznili obe roki. — V neki gostilni v Ulici kneza Koc-lja je nastala med vinjenimi gosti rabuka. V teku katere so frčali po zraku tudi ka-zarci. K sreči ni bil nihče poškodovan. Rabuki je napravila konec policija, ki je glavne krivce ovadila in bo zadeva imela svoje odmeve pred sodniki.

Bela Kuga. V tajni razpravi je mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča obsojil 32letno Pavlo Stah iz Sv. Lovrenca na Pohorju na 2 meseca zapor-a pogojno za dobo 3 let, ker si je dala me-seca maja 1939 po nezmani ženski odpra-viti telesni plod.

Pol leta zapora za ukradeno kolo. Pred sodniki tukajšnjega okrožnega so-dišča se je moral včeraj dopolnje zagovar-jati 31letni čevljarški pomočnik Franc Ma-rolt, ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 4. junija 1939 v Dravogradu ukra-del 700 din vredno kolo, ki ga je potem pro-dal. Marolt je bil zaradi tega obojen na 6 mesecev in 15 dni strogega zapor-a ter na izgubo častnih državljanških prav-ic za dobo 2 let.

Rekordna udeležba je bila pri letošnjem 8. Orožnem smuku preko Pohorja, ki se je vršil na 50 km dolgi poti Mariborska koča — Senjorjev dom — Vuzenica. Tradicionalne prireditve SPD v Mariboru se je letos udeležilo 93 tekmovalcev, od katerih je prišlo na cilj 85, med njimi 5 žensk. Tekmovanje je bilo pod vodstvom stavbenika g. Evalda Korena, ki je na predvečer tekmovalca v Mariborski koči s primernim nagovorom razdelil lanskolet-nim tekmovalcem spominske znake.

Pohotnež. V Gorch je lani dne 23. julija neki 24letni Janez Drobnč izvršil nasilje nad neko 17letno deklico. Zadeva je bila predmet kazenske razprave pred mariborskim malim kazenskim senatom. Ki je Drobnč obsojil na leto dni in 9 mesecev robije, ter na izgubo častnih državljanških pravice za dobo 2 let.

Mariborski pogovori. Po Mariboru se mnogo govori o zanimivem primeru, ki se je pripetil v mestni klavnic. Neki mesar-ski pomočnik je v slovenskem jeziku na-govoril in vprašal za neko zadevo, nekoga mesarskega mojstra, ki pa je pomočnika, ki ni pri njem uslužben, nahnulil z »win-discher Trottel, wenn du mit mir sprichst, dan sprich deutsch.« Ostali mesarski po-močniki, ki so te besede slišali, so bili ta-ko ogorčeni, da so hoteli dati dotičnemu mo-jstru primerno lekcijo. Prizadeti me-sarski pomočnik je proti mojstru vložil tožbo zaradi razžaljenja časti. Razprava bi se morala te dni vršiti, pa je bila od-gošana, ker se bo moral mesarski mojster zagovarjati po zakonu o zaščiti javnega reda in miru v državi. Za izid te pravde je v vseh nacionalnih krogih živahno za-nimanje.

Kako je s cenami na mariborskem trgu. Zelenjava: krompir 10 do 13 din za merico, čebula 2,50 do 4,50, česen 8 do 10, kisljo zelje 4, kislja repa 2, karfiol (kom) 1 do 12, kg din 10 hren 7 do 9, endivija komad 0,50 do 3, dalmatinska kg din 12 do 14. Kup radica din 1, kg din 14 do 18. Sadje: jabolka 4 do 8, hruške 5 do 8, suhe slive 6 do 10, celi orehi 7 do 8, luščeni orehi 24 do 28, limone 0,50 do 1, pomaran-če 1 do 3. Zito: liter pšenice 2, rži 1,75, koruze 1,50 do 2, ječmena 1,75, ovs 1 do 1,25, prosa 2, ajde 1,25, prosenega pšena 4, ajdovega pšena 4 do 5. Fižol prodajajo liter po 4 do 6 din. Ribji trgi: karpe pro-dajajo po 12, belice po 8, ščuke po 18, morske ribe po 11 do 30 din za kg. Mleč-ni izdelki: smetana 10 do 12,50, mleko 2 do 2,50, surovo maslo 30 do 32, čajno ma-slo 36 do 40, kuhano maslo 32 do 36, do-mači sir 8 do 10 din. Jajca prodajajo po 1 do 1,50. Perutnina: kokoši 22 do 32, par-pičancev 32 do 62, purani 40 do 60. Do-mače zajce prodajajo po 10 do 25 din. Krma: sladko seno 135 do 140, pšenična slama 65 din za 100 kg. Svinjsko meso s kostmi 12 do 13, svinjsko meso izluščeno 13 do 14. Nekaterim vrstam teletine so se cene zvišale.

Grob pri grobu. V splošni bolnici je umrla Zofija Tušek, žena zvanilnika državnih železnic, stara 35 let. Na Betnavski 45 je preminila zasebnica Cecilija Robar. Doživela je šeststajno starost 81 let. Za-ljučito svojim našim globoko sožalje.

Še nepojasnjena smrt. Ko so domači hoteli včeraj jutraj zbudili 51letnega Po-teža, so ga našli v posteli nagnjenega in mrtvega. Takoj je bil poklican ruški zdravnik dr. Zobeč, ki je ugotovil, da je nastopila smrt najbrže zaradi srčne kapi. Pokojni Potež je imel namreč precej sla-bo srce. V nedeljo zvečer se je mudil po-kojni Anton Potež v neki gostilni. Nastal je med gosti spopad in je dobil Potež po nesrečnem naključju udarec v ledvice in

telja g. Zupanca, ki je v tople zajetih, za-nimivih izjavah prikazal bistvo rotarskega pokreta. Bivši večkratni predsednik ro-tarskega kluba g. Saboty pa je prispeval svoj delež s primernimi humornimi izjavi-nji, ki so razgalila zbrane rotarce.

Slavje je poteklo v najlepšem razpolože-nju. Pokazalo nam je, da se je pokret ro-tarcev tudi v našem mestu zelo zasidral in da pridobiva v vrstah Mariborčanov tople simpatije, pa tudi priznanje za človeko-ljubna prizadevanja, saj so naši rotarci vsa-ko leto dobrotniki naše siromašne obmej-ne šolske dece.

viden še do 15. ure in ki tudi nam obeta vremenski preobrat z novimi neviščnostmi. Nanje so opozarjale tudi naše kavke in vrane, ki so se danes vedle zelo nemirno podile sem ter tja preko Maribora in po Mariboru, zlasti v parku je bil njih opol-danski občni zbor nenavadno hrupen.

To vse nalikuje vremenu zadnjih dni slo-vitega februarja leta 1929. — torej bi bil to zopet en dokaz več, da se zloglasna 11-letna periodiciteta vendarle uveljavlja.

Nocojšnji znaki elementarnih katastrof kažejo na smer Chille-Krakatau.

Praznik mariborskih rotarcev

Proslava 35 letnice rotarskega pokreta

Maribor, 26. februarja

V kazinskih prostorih je mariborski ro-tarski klub, ki je bil ustanovljen pred 10 leti in ki je glede števila članov med 34 jugoslov. klubov na 4. mestu, svecano prosla-vil 35letnico pričetka rotarskega pokreta. Jjubljene slovesnosti so se udeležili tudi ne-kateri nerotarci, ki so bili povabljeni v krog mariborskih rotarcev.

Uvodoma je predsednik mariborskega kluba rotarcev inž. Slajmer prisrčno po-zdravil vse navzoče. V preglednih obrisih je zajel razvoj pomembnega gibanja ro-tarcev. Sledil je slavnostni govor vsajesne-ga klubovega predsednika bančnega ravn-

Vremenski preokret ob koncu zime

Pod vplivom daljnih potresnih katastrof in snežnih metežev temperatura pada

Maribor, 26. februarja.

Stara zima se poslavlja, ampak zelo, zelo nerava. Sv. Matija ji je še snóti s tem-peraturo nad ničlo in z malo odjuge pri-pravil končno slovo, pa se je proti polnoči od zapada pojavil vdor prav značilnih zna-kov potresnih katastrof kje na daljnem zapadu, medtem ko je v spodnjih plasteh tudi še čez dan obdržal nadvalno vlažni jugovzhodnik. Zato smo imeli jutraj zopet nekaj stopinj pod ničlo, a opoldne je na sončnih krajih toplomer koma prilzel na 7 stopinj C. nad ničlo. Opoldansko sonce se je obdalo z velikim obročem, ki je bil

Mariborske in okoliške novice

Koliko je stala pravda mestno obči-no. Okrog pol milijona na davkih bo pre-jeala občina Košaki, ker je državni svet, kakor smo zadnjič poročali, potrdil sodbo upravnega sodišča, da je košaška občina upravičena do delnih davčin, ki jih pla-čujejo nekateri tekstilne tvrdke, ki imajo svoje obrate deloma tudi na teritoriju ob-čine Košaki. Za mestno občino bo to vse-kakor udarec, znatno pa si bo pomagala košaška občina, ki je zaradi teh pritožb imela tudi velike stroške. Koliko je kaj-ta pravda stala mestno občino? O tem bodo zvedeli občinski očetje na prihodnji seji občinskega sveta. (Delavska Politika)

Novo lekarniško službo imata teko-či teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Are-hu na Glavnem trgu 20, tel. 20—05 in Sa-voštova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22—70.

Predavanje o Finski je imel snóti v Ljučski univerzi prosvetni referent g. Vik-tor Pirnat iz Ljubljane. V preglednih obrisih je opisal Finsko, romantično deželo tisočerih jezer pa tudi finško ljudstvo in njegove odlike. Svoja izjavljaja je pona-

zoril z lepimi akvopiktornimi slikami. K pre-davanju se je zbralo številno občinstvo, ki je pozorno sledilo poučnim izjavam.

Regulacija Drave. Med Budino in Ptujem bodo regulirali Dravo. Dela je prevzela tvrdka inž. Pretnar iz Ljubljane. Regulacijski stroški bodo znašali 2.926.000 dinarjev.

Materinski tečaj. Jutri v sredo pre-dava v okviru materinskega tečaja tukajš-njega ženskega društva zdravnik dr. Skaličev o temi: Čuvajmo naše zdravje za zdravo potomstvo. V četrtek 29. februarja je na sporedu predavanje dr. Popovič-Pri-jateljstva o temi: Mati, v nezagodah prva pomočnica in zdravnica. V torek 5. marca predava prof. Ostrovska o temi: Dajte otroku iger in zabave. Dne 7. marca pa je predavanje o pravih staršev in otrok. (dr. Černež)

Razne vesti. V stanovanje delavca Maksa Zidlarja v Pernicah se je vtihotapil doslej neznan zilkovec, ki je ukradel vse perilo, obleke in druge predmete, vredne okoli 1000 din. — Na Pobreški cesti je padla na poledenelih tleh Angela Štam-

Na katera vprašanja zahteva Amerika odgovor

O mnogem, kar se dogaja v Evropi, so Američani dobro informirani, na mnoga vprašanja pa hočejo imeti jasen odgovor

Sumner Welles

Sumner Welles potuje po Evropi in zbira informacije pri vojskujočih se taborih kakor tudi v taborih neutralskih. Roosevelt se ni zadovoljil s poročili svojih diplomatskih zastopnikov, kajti sam in z njim vsa Amerika hoče biti popolnoma vestno in nepristransko informirana o položaju v Evropi. Bivši lord angleške admiraltete Duff Cooper je nedavno povedal, zakaj hočejo Američani imeti jasen pogled v Evropi in za katera evropska vprašanja se zdaj najbolj zanimajo.

Bolj kakor kdaj poprej, piše Duff Cooper, se Amerika zanima za Evropo. To zanimanje ni omejeno samo na določeno plast ameriškega prebivalstva ali na do-

ločene ameriške države, lahko se reče, da Evropa zanima prav vsa Ameriko in vse Američane. Američani sami se ne zavedajo, kako široko in globoko je njih zanimanje za Evropo.

Ko pride Evropec v New York, mu prijatelji povedo, da je popolnoma naravno, da se veliko kozmopolitsko mesto zanima za vse dogodke onkraj morja, naravno pa je tudi, da se sredina in zapad ne zanima za Evropo. Treba je potovati po vsej Ameriki, da se človek prepriča, kako slabo poznajo Američani sami Ameriko. Na svojem velikem potovanju po Ameriki sem spoznal, da ni razlike glede zanimanja za sedanjo vojno v Evropi med prebivalci velikih mest in prebivalci centra in zapada velikega kontinenta. Prepričan sem se tudi, da je povprečnemu Američanu prav tako postreženo s kakovostnimi in verodostojnimi poročili o dogodkih v Evropi kakor Američanu na visokih in odgovornih mestih.

So nekatere evropske zadeve, za katere se Amerika ne zanima, ker je o njih poučena in niti ne želi, da bi se o njih govorilo. So pa tudi nekatere evropske stvari, o katerih je Amerika slišala govori in glede katerih zahteva najboljše in najbolj izčrpne informacije.

Glede postopanja določenih režimov s tujim in lastnim prebivalstvom je Amerika že dobro poučena in ima o tem že svoje trdno mnenje. Nepotrebno bi bilo na primer Američanu dokazovati, da ni Poljska prišla z napadom, temveč je bila napadena, nepotrebno je Američanu dopovedovati, da Finska ni ogražala sovjetske Rusije, temveč je bila napadena. Američani so o vsem tem odlično poučeni z najbolj avtentičnimi dokazi. Predvsem so Američani dobro informirani o dejstvih in za Američana govore dejstva mnogo bolj jasno in zgovorno kakor za povprečnega Evropeca.

Kljub temu si Američani zastavljajo mnoga vprašanja, ki se tičejo Evrope. Zakaj je Anglija mirno gledala, medtem ko

se je Nemčija oboroževala, zakaj je kot velešila dopustila, da so se dogodki razvili do vrhunca, kateremu je morala slediti vojna? Zakaj je Anglija dopustila, da se je zgodilo tako s Češkoslovaško? Angleška vlada je kmalu po pričetku vojne objavila Belo knjigo, toda o vsem, kar je v tej knjigi popisane, je Anglija vedela že mnogo mesec pred vojno? Zakaj ni Anglija odpošila svojega diplomatskega zastopnika iz Berlina takoj potem, ko je bila obveščena o vsem, kar se je godilo z židi v Nemčiji? Amerika je svojega diplomatskega zastopnika takoj odpošila v znak protesta in ga ni več poslala nazaj v Berlin.

Samo del ameriškega javnega mnenja so zadovoljili angleški odgovori na vsa ta vprašanja. Anglija v bistvu odgovarja na vsa ta vprašanja, da se je sedem let prizadevala, da bi preprečila vojno v Evropi in je zaradi tega popuščala in dajala koncesije v prepričanju, da bo na ta način preprečila vojno.

Tudi glede sovjetske Rusije imajo Američani mnogo vprašanj, na katere hočejo imeti jasen odgovor. Ali se ni Anglija že pogajala za sklenitev pogodbe s sovjetsko Rusijo, čeprav je vedela o vsem, kar se v Rusiji godi? Kako je mogoče tako postopanje spraviti v sklad z visokimi cilji, za katere se zdaj Anglija bori?

Angleži odgovarjajo, da je bilo treba izbrati manjše zlo, kajti zveza s sovjetsko Rusijo bi preprečila sedanjo vojno.

Ameriška vprašanja niso neutemeljena in neupravičena, vrhu tega pa hočejo biti na jasem zlasti simpatizerji Francozov in Angležev, da bi bili oproščeni dvomov in da bi bilo njih zaupanje do zavezniškov trdnjše. So pa še druga vprašanja, ki zanimajo Američane, tako vprašanje vojnih dolgov in vprašanje Indije, predvsem pa se Amerika zanima, kaj bo po končani vojni z Evropo. Amerika si lasti pravico, da dobi o vseh te problemih avtentične informacije iz najbolj avtentičnih virov.

No, pa vsaj to jim ni bilo težko, saj je njim in malčkom sijalo sonce kaj tople. Tudi fotomateriji so pršli na svoj račun. Bilo je posnetkov kar na tucete. Bog ve, ali bo dobila Ilirija kaj slik za svoj arhiv. Ob skupinskem slikanju so tri učenke podarile svojem dobremu učitelju inž. Bloudku lep sopek kot skromen znak hvalečnosti za njegov trud. O pogledu na to ljubko skupino se Bloudek ni mogel več vzdržati. Vidno je bil ganjen in solze so mu zalile oči. Po objavi rezultatov so se vsi zadovoljni razšli.

Včeraj so bila razdeljena darila tekmovalkam in tekmovalcem. Ob tej priliki je ata Bloudek ob asistenci sodnikov in načelnika drsalne sekcije orisal program za bodočo sezono. Mladina je bila zadovoljna in obljubila je, da se bo v prihodnji sezoni še bolj potrudila. Nasvidenje!

Iz Kranja

Nenaдна smrt. V soboto je zadela možganska kap Terezo Rakarjevo, ženo sokolskega župnega prednjaka. Na zadnji poti so jo spremlili številni sorodniki.

in prijatelji, zlasti je bila velika udeležba Sokolov iz Strazlišča, Javornika in Kranja. K zadnjemu počitku je legla v Strazlišču, kjer je pustila v globoki tugi moža in dva nedoročena fantička. — Naj v miru počiva! — Podnevi sonce, ponoči mraz. Čeprav znaša ponoči temperatura tudi pod -10 C, pa sonce čez dan tako pripeka, da sneg hitro kopni, posebno še na cestah. Če bomo imeli še nekaj časa tako vreme, ne bo mogoče več voziti s sanmi po cestah okoli mesta, kjer je promet s sanmi že sedaj močno oviran. Tudi cestno-policijski red prepoveduje vožnjo s sanmi, če cestišče ni v vsej širini pokrito z dovoljno množino snega.

Spor za Šaljapínovo dediščino

Prva žena velikega ruskega pevca Šaljapina, ki je umrl predlanskim v aprilu, izpodbija baje Šaljapínovo oporoko. Zastopstvo njenih interesov je prevzel moskovski kolektiv zagovornikov za inozemsko pravo. Ugotovilo se je, da pripada po zakonih države Kalifornije, kjer je del Šaljapínove zapuščine, prvi ženi polovica nepremičnin, kolikor jih je pridobil pokojnik med zakonsko zvezo z njo. V pevčevi oporoki se o tem imetju sploh ne govori. Šaljapin je zapustil v raznih državah veliko premoženje.

V Parizu je imel Šaljapin hišo in vilo, v Bolgariji hišo, v Kaliforniji zemljišča in grad. Zbral je tudi mnogo dragocenih slik in v njegovem stanovanju so našli mnogo dragocenosti. Razen tega spadajo v zapuščino tudi avtorske pravice od gramofonskih plošč, ki jih je zapustil Šaljapin mnogo. Kot pravomočna dediča je zapustil dva sinova in tri hčere iz prvega zakona in tri otroke iz drugega. Njegova prva žena Jolana Šaljapínova živi z eno hčerko iz prvega.

vega zakona v Sovjetski Rusiji, drugi otroci in druga žena pa v Italiji, Franciji in Ameriki.

Čudna kobilica

V botaničnem vrtu v Dahlemu, ki spada k berlinski univerzi, imajo čudno živalco, živečo samo tam. To ni velika žival, temveč kobilica. Je 15 let opazujajo to kobilico na rastlinah v veliki gredici, kjer goje palme. Kako in odkod je prišla tja, nihče ne ve. Je njena barva je čudna. Podobne kobilice poznajo samo v tropskih krajih Južne Amerike. Dahlemska kobilica je torej vrsta zase in zato je dobila tudi svoje posebno ime — Phyllogia dahlema Wd. Wichel.

Ne gre pa samo za eno kobilico. Dahlemskih kobilic je zdaj že celo pleme. Čuvaji botaničnega vrta pravijo, da jih je že blizu 1000. Najzanimivejši pri tem pa je, da gre izključno za samice. Nobenega samca ni med njimi. Iz tega bi se dalo sklepati, da se razmnožuje dahlemska kobilica partenogenetično, da se torej izleže iz neoplojenih jajčec. Pri kobilicah je tak pojav zelo redek. Vprašanje je, s čim se kobilica v cvetličnjaku preživlja in dali ne dela skode. V tem pogledu lahko rečemo, da kobilica rastlinam v cvetličnjaku prej koristi nego škoduje, ker žre samo mravlje, mušice in podobno. Nekaj škode dela s tem, da izleže kupčke jajčec na steblo banane, čije tkivo v berlinskem podnebnju ni trdno, tako da se nekatera stebila tudi ukrije. Toda kobilica se ne more več razmnoževati, ker ji primanjkuje hrane. Zato so je požirali druga druga, tako da se v svojem razmnoževanju same omejujejo.

Kako pridobiš moškega

V nekem ameriškem ženskem listu so objavili nasveti ženskam, kako si lahko pridobe moške. Nasveti se glase:

1. Zlatiraj v sebi vsak kompleks manjvrednosti.
 2. Nikoli ne pokaži, da ti je kaj ležeče na moškem.
 3. Ne smeš se mu nikoli, če jemlje kaj resno.
 4. Nikoli ne pozabi, da vsak moški rad velja za nevarnega.
- Na te nasvete pa odgovarja neki moški takole:
1. Ženski kompleks precejevanja same sebe je najzanesljivejši sredstvo, da odbije ženska moškega od sebe.
 2. Zakonska žena ali nevesta, ki sprejema ljubezen in pozornost moškega kot nekaj samo ob sebi umernega, ga sama pozove v naračje hvaljevalne ženske.
 3. Moški bi moral biti zelo mlad ali zelo neumen, če bi hotel igrati Casanova.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1940.

od 3. — 8. marca

in častni zastopniki

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Gyrseva 33 — Telefon 27-62.

JOSEF BEZJAK — Maribor, Gosposka ul. 25. Telefon 20-97.

50% popusta na nemških železnih, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA BEOGRAD, Knez Mihajlova 33/L.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekllici, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov Naroda«

umajo

sigurno aspebl

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

ENO VEČBARVNO

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

VSAKOVRSNO POHISTVO

se vedno po starih cenah do

naviha v moderni in solidni iz

delavi trdka »Oprava«. Celov

ška 50. Sprejemajo se naročila

6. L.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in me

dico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

PRODAM

stoječ javorov in češnjav les

ter seno in slamo. Rakovec —

Notranje gorice 8, Brezovica.

652

La OREHOVA JEDRCA

10 kg din 200.—. Zajamčeno

veža jajca, 720 kom din 800.—,

120 komadov din 140.— franko

podvoz razpošilja G. Drechsler,

Tuzla. 653

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8.— din.

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene

čevlje in moške obleke ter sta

cunje. Klavžer, Vošnjakova

ul. 4. 632

POSEST

Najmanjši znesek 8.— Din.

Beseda 50 par, davek posebej.

NOVA HIŠA

dve sobi, kuhinja, pritlikline,

lep vrt, naprodaj zaradi odpo

stovanja. Anton Cater, Brežice

106. 651

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Močan pogled modrih oči vroče ljubljenega moža je prodiral poveljujoče prav do njenega srca.

— Toda ta rmenkasta vlažna pisma, Renaud, to skrivališče!

— Domnevam, da bo to podla zvijača, s katero naj bi se onemogočila Michelinina poroka. Jel sem zadevo že preiskovati, žal pa delavci danes ne delajo. A moža, ki je odkril tako zvano skrivališče, ni tu.

V naslednjem trenutku je nekdo potrkal na vrata. Vrnila se je komornica in povedala, da nekdo išče gospoda markiza.

— Mene iščejo? Kdo?

— Ne vem, je odgovorila. — Jarome — tako je bilo ime prvemu lakaju —, misli da se je nekaj zgodilo v knjižnici naše gospodične, ker hoče eden izmed zidarjev ves razburjen na vsak način govoriti z gospodom markizom.

21

— Ali mi dovolite pogledati tja? — je vprašal markiz svojo ženo?

Ne da bi odvrnil pogled od nje se je pripravil k odhodu. In tedaj je prečital v njenem pogledu prošnjo, ki jo je pričakoval.

— Ali vam bo prijetnejše, Laurence, če sprejemam tega moža tu?

Prikimala je z glavo in ni si več upala priznati svojega upanja, niti nezaupanja.

— Ah, da, — je odgovorila povsem naravno. — V vaši sobi. Nisem se upal prositi vas za to... Zelo me veseli, da boste navzoči...

— Ah, — je zašepetala. — Vi torej mislite kakor jaz, da se tiče to tistih pisem...

Firmin Bauchet je vstopil v sobo ves v zadregi, da so stali njegovi zaprašeni čevlji na debelih preprogah.

— Ali ste vi gospod markiz de Valcor, prosim?

— je vprašal, kakor da vidi gospoda prvič.

To vprašanje je pomirilo Renauda, kajti spoznal je, da bo fant dobro igral svojo komedijo. Očitna razburjenost mladega zidarja, ki je kar šklepetal z zobmi, je dajala vsemu prizoru pečat verjetnosti.

— Toda, je dejal, — ne upam se povedati tega vprico gospe.

— Torej mi hočeš sporočiti nekaj groznega? — je vprašal markiz z glasnim nadihom dobrodušnosti.

— Lahko govorim vprico te gospe. Če si storil kakšno nerodnost, ti bo gotovo oprostila...

— To je hujske od nerodnosti, to je grdobija, za katero sem se dal najeti za denar. Toda tega ne

morem utajiti. Bojim se, da bi ne povzročil kakšne nesreče. Raje vse priznam.

— No, kaj se je zgodilo? Ne boj se! Tvoja odločitev ti dela čast. Saj te ne bova požrla; govori.

— Torej pa povem to. Tisto šatuljo iz bele pločevine sem položil jaz v steno, ki sem jo izkopal, ko ni bilo mojega tovariša tam.

— Ali je to mogoče? — je vzkliknila gospa de Valcor.

— Ali je to res?

Njeno veselje je navdajalo mladeniča s pogumom. Markiz ga torej ni prevaral. Šlo je torej samo za to, da bi potolažil potrho damo. In kako lepa je bila ta dama v svojih čipkah, s svojim milostnim obrazom. Bodoči novinec je čutil, kako se razvnam njegovo naivno in galantno francosko srce.

— Gotovo, to je res, madame, jaz sem položil tja to šatuljo. Rečeno mi je bilo, da je to samo šala, toda vest mi ne da miru.

— Kdo te je pa najel za to? — ga je vprašal Valcor.

— Ne poznam tistega človeka, čakal me je na cesti.

— Koliko ti je pa dal?

— Luisdor za dvajset frankov.

— Kaj pa, če bi bil v tej šatulji dinamit?

— Ah, šatulja se je dala lahko odpreti.

— In ti si jo odprl?

— Da. Zagledal sem v nji nekaj listov papirja in mislil sem, da to ne more biti nič preveč hudega.

— Nič preveč hudega! To je bila lumparija in ti si to dobro stulil. Zdaj se je oglasila vest v tebi.

Z menoj pojdeš, da napišeš in podpišeš, kar si tu povedal. Potlej mi pa opišeš lopova, ki je, zanašajoč se na tvojo bedasti obraz, hotel nastaviti nam to podlo past.

— Ah, gospod markiz! — je vzkliknil zamazani delavec navidez prestrašeno. — Ne dajte me zapreti.

Laurence je dejala ginjeno:

— Nikakor ne, dragi prijatelj, pošten fant ste, celo nagraditi vas hočem. Povejte mi svoje ime in naslov svojih staršev. Nikoli ne bom pozabila na vas. Popravili ste v polni meri napako, ki ste jo storili.

Ta nepričakovana rešitev jo je tako omamila, da bi bila ravnala s tem zidarjem, ki je po lastnem priznanju povzročil njene muke, kakor s svojim dobrotnikom.

Renaud je odvedel delavca, ki mu ni bilo več tako lahko pri srcu, ko je vstopil v markizov kabinet, kjer je vladalo težko in strogo razkošje.

— Ali naj res tu napišem svoje pripovedovanje?

O tem ni niste prej ničesar omenili.

— S tem si nikar ne beli glave, tepec, — je dejal Valcor s tisto slastno lahkoto, ki je zapečatila uspeh njegove zvijače.

— Narekoval ti bom nekaj vrstic in podpišeš jih s kakršnim imenom pač hočeš.

— Toda ta dama bo vedela, da se ne pišem tako.

— Mar te pozna?

— Ne, toda rekla je, da hoče poznati mojo rod

bino. Markiz se je zasmel.